

the voice of canadian slovenians

GLASILO

kanadskih slovencev

Letnik 6 številki 1 in 2 januar / februar 2002

MEMENTO MORI

*Dolgóst življenja našega je kratka.
Kaj znancev je zasúla že lopáta!
Odprta dan in noč so gróba vrata;
al' dneva ne pove nobena prat'ka.*

*Pred smrtjo ne obvárje koža gladka,
od nje nas ne odkup'jo kupi zlata,
ne odpodí od nas življenja tata
vesélja hrup, ne pevcem pesem
sladka.*

*Naj zmisli, kdor slepôto ljubi svéta
in od veselja do veselja leta,
da smrtna žetev vsak dan bolj dozóri.*

*Znabiti, da kdor zdaj vesel prepeva,
v mrtváškem prtu nam pred koncem
dneva
molčé trobéntal bo: "Memento mori!"*

*Dr. France Prešern
+ 8. februar, 1849*

GLASILO

Ustanovljeno — Established in 1996
www.vsko.com

GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Izdaja — Published by
Vseslovenski Kulturni Odbor
All Slovenian Cultural Committee
770 Browns Line, Toronto, ON
M8W 3W2, Canada

President Florjan Markun
Tel: 905-277-8358
E-mail: mfm67@aol.com

Urednik: Leander Škof

Tehnični sourednik: Frank Brence
Sodelavke:

Anica Resnik, Milena Soršak, Tjaša Škof

Letna naročnina

Kanada: \$25.00, ZDA: \$30.00 US,
Evropa: \$40.00 US, Drugod: \$60.00 US

Address your comments to: Frank Brence
94 Glenthorne Drive, Toronto ON M1C 3X5
Tel: 416-281-6794 Fax: 416-281-4287
E-mail: fbrence@aol.com

Naslovna stran

Krst pri Savici - umetnik neznan

(Kot nikjer na svetu, samo Ministrstvo za kulturo R.S. žal še ni uvidelo, da je rojstni dan Prešerna primernejši od njegove obsmrtnice za dan praznovanja slovenskega kulturnega ustvarjanja, zlasti Prešernovega, ki mu ga je prerana smrt preprečila nadaljevati).

Iz vsebine

3. Uvodne besede ob treh obletnicah
5. Desetletnica kanadskega priznanja souverene slovenske države
6. Canadian recognition of Slovenia
9. Kratka zgodovina mednarodnega priznanja Slovenske države
11. Remembering Slovenia's International recognition 10 years ago
12. NAŠE ŽIVLJENJE
14. Gospoda sem videla
15. Tony Jelenič
17. Holiday Gardens
Dom Lipa - redni občni zbor
18. Dolžnosti, ki jih ima vodstvo, ko člani obvešča o finančnem delovanju
Krek confirms record attendance at annual meeting
19. PISMA BRALCEV IN ODGOVORI
22. novice-FAX & INTERNET-news
26. MNENJA
Jezik in Oblast
28. Sredozemlje - Sibirija
30. Je Kanada za Slovenijo še vedno "Banana Republic"?
32. Slovenci v Argentini
33. Slovenija in Slovenci po svetu
35. KULTURA
Turneja pihalnega kvinteta SLOWIND po Kanadi
Slovenska kulturna glasbena ustvarjalce v Torontu
37. Slowind in Toronto
38. Worldwide tour of Slovenian films
Slovenia vabi
39. ZDRAVJE
Alcohol: Why and how some is good for you
42. ŠPORT
2002 Winter Olympics - Salt Lake City
44. My first Caribou hunt
46. Martin Strle vs. reka Mississippi
Events calendar for 2002

11 480210

UVODNE BESEDE OB TREH OBLETNICAH

Leander Škof, urednik

Poleg osmofebruarskega »Kulturnega dneva« kontinuitete, posvečenega v grenek in žalosten spomin prezgodnje smrti dr. Franceta Prešerna leta 1849, se v tej številki tudi spominjamo dveh drugih bolj veselih obletnic: desetletnico kanadskega priznanja neodvisnosti demokratične Republike Slovenije in petletnico neprekinjenega obstoja našega dvomesečnika: »Glasilo kanadskih Slovencev«. Zato vam v njej objavljamo več odmevov, ki so z njimi povezani.

Popolnoma se strinjamo s člankom Vilija Čuka, objavljenim v prejšnji številki Glasila, da je že čas za spremembo Kulturnega dneva na dan Prešernovega rojstva in da naj bi Ministrstvo za kulturo povabilo kulturnike k temu veselemu dnevu kulture »... in tako zapustilo nekrofilškega ter tako grenkega, turobnega in omejevalnega...« češčjenja *smrtoljubnih* obletnic, ki samo negativno vplivajo na kulturno ustvarjalnost in izvornost. Ne mrtvemu, temveč živemu in

ujel ostale literarno napredne narode. Njegov sonet 'Memento mori' pa nas bo za večno spominjal njegove žalostne in prenagle smrti osmega februarja 1849.

Dragi bralci in cenjene bralke *Glasila*. Najlepša hvala vsem tistim, ki ste pred desetimi leti aktivno sodelovali pri naših manifestacijah za priznanje suverenosti Slovenije in drugih solidarnih političnih pritiskih širom Kanade, kajti brez vaše podpore Kanada ne bi bila prva izvenevropska država, ki je Slovenijo tako hitro priznala. Hvala Bogu je bilo s tem priznanjem preprečeno prelihanje krvi, kar se je kasneje dogajalo v ostalih delih bivše Jugoslavije. Kljub temu, da nekateri želijo, da bi bila Slovenija še bolj demokratična ter gospodarsko in socialno bolj napredna, bodimo ponosni nanjo in jo podpirajmo po naših močeh, da se le-ti cilji čimprej dosežejo.

GLASILO Kanadskih Slovencev The Voice of Canadian Slovenians

IZDAJA VSESLOVENSKI KULTURNI ODBOR
LETNIK I ŠTEV. 1 JANUAR/PROSINEC 1997

prešernemu Prešernu je uspelo povzdigniti svoje ljubo gorenjsko narečje v kulturno priznano slovenski jezik. S svojim pesniškim ustvarjanjem pa je hkrati pokril literarno zamujeno slovensko renesančno, klasično in romantično dobo in tako

Isto velja za *Glasilo kanadskih Slovencev*. Ko smo pred petimi leti skromno, vendar navdušeno, začeli z njegovo publikacijo, se je *Glasilo* polagoma vsebinsko in kvalitetno izboljševalo. Pod sposobnim uredniškim

500 403123

vodstvom Ivana Dolenca in Cvetke Kocjančič pa je *Glasiło* doseglo svojo dotedaj najvišjo raven.

Čeprav brez izkušenj v uredništvu in novinarstvu sem po dolgem prigovarjanju letos prevzel uredniško odgovornost. Živeč več kot pol stoletja v tujini mi tudi moj materni jezik dela preglavice, saj mislim angleško, ko pišem v slovenščini. Zavedajoč se svojih pomanjkljivosti se bom trudil, da vam bom po svojih močeh skušal z *Glasiłom* posredovati zanimivo informativno in kulturno publikacijo.

V prvi številki *Glasiła* je pred petimi leti napisal tedanji predsednik Vseslovenskega Odbora in današnji častni Generalni konzul, g. Jože Slobodnik sledečo *Besedo na pot*: »Slovenska skupnost v Kanadi potrebuje glasilo, ki bo spremljalo utrip različnih slovenskih skupnosti po širni Kanadi, jih povezovalo pri ohranjanju slovenskega izročila. Slovenske skupnosti so preveč vsaka zase, ne zaradi samovolje, ampak zaradi pomanjkanja osrednjega informacijskega centra, ki bi povezoval celotno slovensko skupnost. Povezani bi se mogli predstaviti kot pokončna in ustvarjalna narodna skupnost v kanadskem javnem življenju. Tudi iz Slovenije je čutiti željo po večji učinkovitosti Slovencev v Kanadi«.

Pred enim letom pa je uredniški odbor dodal še sledeče besede k tej uredniški smernici: »*Glasiło kanadskih Slovencev* je v glavnem namenjeno slovenski skupnosti širom Kanade, da se seznanijo z novicami in dogodki, ki so zanimive vsem slovenskim izseljencem in njihovim ustanovam. Vabimo literarne in druge kulturne prispevke, kakor tudi reportaže prireditev med kanadskimi Slovenci od Atlantika do Pacifika. Lahko so napisane v angleščini ali slovenščini (tudi v dialektih). Vendar si uredništvo *Glasiła kanadskih Slovencev* obdrži svojo nepristransko uredniško pravico. Splošnih globalnih in kontinentalnih novic se izogibamo, ker le-te se

lahko najdejo v javnih medijih, s katerimi ne nameravamo konkurirati. Tudi ne objavljamo kakršnekoli žaljive ali polemične prispevke pod krinko *svobodnega tiska*, ki so naperjene proti političnim gibanjem v Kanadi, Sloveniji in drugod, ali pa tudi proti verskim, etničnim, socialnim in nazornim skupinam. Skušamo biti objektivni vsem življu v naši novi multikulturni in demokratični domovini.«

Kot urednik nameravam slediti zgornjim smernicam. Upam pa, da se bo raven *Glasiła* postopoma izboljšavala, zlasti če nam bo uspelo pridobiti več sposobnih sodelavcev in pritegniti s svojimi prispevki ne samo čimveč posameznikov ampak tudi večino slovenskih društev in ustanov. Prispevki in pisma bralcev so zaželjena, zlasti tista, ki vsebujejo konstruktivno kritiko. Zato tudi začenjamo s to številko novo rubriko: »**Pisma bralcev in odgovori**«. Zaradi pomanjkanja prostora prosimo, da pisma ne presegajo 120 besed, (z imenom in naslovom pisca). Uvedli smo tudi »**novice - FAX & INTERNET - news**«, vsebujoče kratke, dvojezične in kronološke novice zadnjih dveh mescev.

Kot izurjen in dolgoleten jadralec pa sem pripravljen in voljan, s pomočjo našega izredno sposobnega sourednika Franka Brenceta, krmariti *Glasiło* ne samo v mirnih vodah, ampak tudi skozi razburkane valove.

Velika Noč 2002 6.

DESETLETNICA KANADSKEGA PRIZNANJA SUVERENE SLOVENSKE DRŽAVE

Leander Škof

Takoj po napadu Slovenije je naš sedanji Generalni Častni Konzul Jože Slobodnik, in tedanji vodja "Vseslovenskega Odbora" (predhodnik sedanjega Vseslovenskega Kulturnega Odbora), sklical 2. julija 1991 posebno sejo, kjer sem bil izvoljen za direktorja *Slovenskega Informacijskega Centra* (SIC). Ta center naj bi obveščal Slovence v Kanadi o dogodkih v Sloveniji in istočasno začel vplivati na kanadske vladne politike, da bi čimprej priznali samostojno slovensko državo.

Najprej nam je dala župnija Brezmadežne na razpolago knjižnico v slovenski šoli, za vse ostalo pa so poskrbeli prostovoljci, ki so to začasno SIC pisarno opremili s telefonom, faxom in računalnikom. Kasneje, ko se je začela šola, pa nam je g. Jože Kastelic dal pisarno v svoji poslovni hiši čez cesto in g. Ivan Plazar dovolil, da smo lahko uporabljali župnijski fax za sprejem novic iz domovine in drugod. Fax v naši pisarni je bil že od začetka preveč zaposlen z odpošiljanjem fax-ov, "lobbying" na vplivne kanadske politike in druge diplomatske osebnosti, ki nam bi lahko pomagali doseči čimprejšnje priznanje. Moji sodelavci Frank Brence, Andy Pahulje, Dorothy Lenarčič, Florjan Markun, Veronika Bric, Steven and William S. Pavlich, poleg številnih drugih, so bili kolektivno odgovorni za naš končni uspeh. Med našim bojem za priznanje Slovenije smo pogosto prespali kar v pisarni ali v svojih motornih vozilih.

Poleg organiziranja protestnih shodov moja odgovornost je bila koordinirati delo v SIC in "lobbying" na tedanjega ministrskega predsednika, Briana Mulroneya in njegove ministrice za zunanje zadeve, Barbare McDougall. Kanada, kot Združene Države, sta v začetku

trmasto vztrajali, na "*sacred doctrine of non-interference against repressive regimes*" bivše Jugoslavije. Sredi oktobra pa je Brian Mulroney javno izjavil med Commonwealth-sko konferenco v Harare, Zambija, da Kanada ne bo več "podpirala zatiranja in zadušnja demokracije" v ozemlju bivše Jugoslavije. Šele tedaj smo spoznali, da je kanadsko priznanje slovenske suverenosti samo še vprašanje časa.

Spričo obljub držav Evropske Skupnosti, da bodo kmalu priznale samostojnost Slovenije, je *Vseslovenski Odbor* na posebni seji 18. decembra odločil, da bomo proslavljali 15. januarja 1992 do tedaj znana priznanja. Naslednji dan smo odposlali vabila vsem torontskim diplomatskim zastopstvom držav, ki so obljubile priznanje samostojne slovenske države. Osebnost sem po faxu povabil tudi Barbaro McDougall.

Razočaran, ker nas Kanada še ni priznala, in med razgovorom z Ivanom Bizjakom, častnim govornikom Demosove vlade iz Slovenije, so me na dan proslave okoli 9.45 AM pozvali iz pisarne Jožeta Kastelica k telefonu v pisarno SIC. Bila je Barbara McDougall, ki me je klicala iz Washingtona, se mi zahvalila za povabilo in dodala, da žal ne more prisostvovati pri našem praznovanju zaradi svoje obveznosti pri Združenih narodih. Povedala mi je tudi, da bo Kanada kmalu priznala novo suvereno Republiko Slovenijo. Nekaj minut kasneje so mi iz župnišča čez cesto prinesli fax z besedilom:

"CANADA RECOGNIZES THE INDEPENDENCE OF THE REPUBLICS OF CROATIA AND SLOVENIA".

Kanada je s to novico postala prva izvenevropska država, ki je to storila.

Release

Date: January 15, 1992

For release: Immediate

CANADA RECOGNIZES THE INDEPENDENCE OF THE REPUBLICS OF CROATIA AND SLOVENIA

Prime Minister Brian Mulroney today announced that Canada has recognized the republics of Croatia and Slovenia of the former Yugoslav Federation as independent states. Both republics have declared their independence and asked for international recognition.

The Prime Minister noted that the Yugoslav Federation as we have known it no longer exists and cannot be reconstituted by force.

He indicated that, before establishing diplomatic relations with Croatia and Slovenia, Canada will wish to be satisfied with respect to their plans for adherence to the principles of the Helsinki Final Act, the Charter of Paris and other CSCE documents, particularly regarding full respect for human rights and the protection of minorities.

Canada will continue to apply the United Nations embargo on the export of all arms to this area of conflict.

The cases of other republics remain under review.

Simbolično, čeprav po naključju, je istodnevna izdaja novih tolaških bankovcev Banke Slovenije dodala novi pomen k našemu praznovanju priznanja slovenske samostojnosti. Novi tisočak, s portretom dr. Franceta Prešerna na eni strani in z njegovo "Zdravico" v rokopisu na drugi strani, v kateri je jasno in pravilno prerokovano, da le bratstvo - ne sovražstvo - nam lahko prinese stalen mir in blaginjo med vsemi narodi po svetu.

CANADIAN RECOGNITION OF SLOVENIA

William S. Pavlich

It is with fervent emotion and pride that Slovenian-Canadians can now celebrate the recognition of the independence of our homeland - Slovenia. Recognition means that we have become architects of our own future and cultivators of our unique cultural identity. This reality of statehood is the crowning achievement of our historical existence. The efforts and dedication of Slovenian-Canadians in labouring for the realization of a free Slovenia has brought

joy, self-esteem and fulfilment to the hearts and mind of all of us.

The war in Slovenia in June-July of 1991 was the point at which our strong political campaign for recognition of Slovenia's independence surged into full flight. Spearheaded by the Slovenian Information Centre (SIC) in Toronto, countless letters and correspondence were sent to Canadian political leaders, including the Secretary of State for External Affairs, Barbara

McDougall, Prime Minister Brian Mulroney and numerous Members of Parliament who supported the case of Slovenia's independence. Contact was established with Canada's Ambassador to the United Nations, Yves Fortier, as well as with Ambassadors of states supporting our sovereignty. The Consuls General of the states of the European Community were also contacted via their local Consulates in Toronto. This lobby effort centred itself on informing, educating and persuading public officials and foreign diplomats about the uniqueness of Slovenia's position as a fully functioning and independent nation-state, with a defined territory, established government, sovereign defence and respectful for all peace accords in place, emphasizing Slovenia's entrenchments of minority rights in its constitution.

Letters sent were also concerned with the economic sanctions imposed on Slovenia that were unjustified and were beginning to damage Slovenia's economy. The initial inflexibility of the federal government of Canada in not realizing and understanding Slovenia's independence made us all the more determined to change their stubborn misunderstanding.

Our effectiveness in lobbying our government and foreign diplomats to recognize Slovenia was aided by gathering and distribution of information supplied by Slovenian press agency (STA) and Slovenia's Ministry of Foreign Affairs. STA supplied 24 hour news coverage from Slovenia and Foreign Affairs provided documents for our SIC in Toronto to be used in informing politicians and diplomats here in Canada on issues of relevance to Slovenia's global standing and accomplishments. The availability of such new and updated information on a constant basis was essential for the relatively fast success of our lobby campaign.

Canadian policy eventually started to shift positively and sympathetically to Slovenia. The first sign was Brian Mulroney's October

statement at the Commonwealth Conference in Harare, Zambia, that Canada "*will not subsidize repression and stifling of democracy*" in the territory of former Yugoslavia. This was confirmed after Barbara McDougall's meeting with Slovenia's Foreign Minister Dimitrij Rupel in late November and reconfirmed after the Ottawa's House of Commons Emergency Debate on Yugoslavia, in which support for Slovenia's recognition was clearly evident. Our efforts were increased in securing Canada's recognition after Canadian government recognized in December some former Soviet Baltic republics. In December, the EU, with Germany leading the way, announced the recognition of Slovenia. They also established full diplomatic relations on January 15th. Canada's recognition of Slovenia on the same day marked the climax of our seven months of relentless campaign to realize recognition of our Slovenian state.

The celebration of Slovenia's recognition held in Toronto on January 15th 1992, was the silver lining to the dedication and perseverance of all Slovenians. It was our day to be jubilant and proud of ourselves and of our country, both native and adopted. The organization of, and participation in, this joyous event was a feat of true cooperation and unity of all Slovenians and their organization in southern Ontario. The enthusiasm that was displayed by all was simply outstanding and made for a historic and forever memorable evening. Over 1000 Slovenians and their friends packed the auditorium at Our Lady of Miraculous Medal Church and were treated to colourful musical and poetic displays of Slovenian culture. The musical fanfare, parade of flags and march-past by young and old in traditional costumes was truly a sight to behold. The stirring renditions of the Canadian and Slovenian national anthems as well as folk dances, songs, music and recitations were outstanding and very much enjoyed by all attending.

The speeches by prominent Slovenians in our community as well as by our invited dignitaries were worthy of great importance to all of us. These words encompassed ideas of strength in Slovenian culture, our joy in this happy occasion and heartfelt congratulations to our united Slovenian community and to independent Slovenia.

Our keynote speaker Ivan Bizjak, then President of the Upper House of the Slovenian Parliament, expressed thanks and gratitude to Slovenian-Canadians for their support and spirit over the many months leading to this historic day.

As a Canadian born Slovenian, my pride in my heritage has never been stronger than it is now. Certainly this is the case amongst all of us. When the Slovenian national anthem was sung and the Slovenian flag was hoisted high, the fervent emotion and pride in the hearts of all Slovenians on that historic January day was unmistakable - a testimony to the jubilation of our triumphant spirit.

(The above abbreviated article was written in 1992 by the youngest and probably the most enthusiastic and persevering team member of SIC during our struggle to win Canadian recognition of independent Slovenia.)

FAMILY MEAT AND DELICATESSEN

TOP QUALITY GOVERNMENT INSPECTED MEATS

Beef, Pork, Veal, Ontario Lamb, Rotisserie Style Barbecue, Pigs, Lamb, Chicken, Ribs, Our Own Sausages and Smoked Meats.

Wholesale Fresh Meat, Meat Processing, Supply to Restaurants and Delicatessen.

For your old country taste, we carry Kranjske sausages to winter salami.

We prepare meat for your freezer orders.

We offer you imported goods from Slovenia.

Visit Mary and Richard at

278 Browns Line, Toronto, Ontario.

Telephone: 416-255-1098 - Fax: 416-252-5987

QUALITY AND SERVICE - OUR PROMISE TO YOU

*We wish all of our clients and friends
a Happy Easter 2002*

KRATKA ZGODOVINA MEDNARODNEGA PRIZNANJA SLOVENSKE DRŽAVE

(Povzeto po članku v Dnevniku, 13. januarja 2002)

Na sprva zadržana stališča EU do priznanja novonastalih držav na ozemlju nekdanje SFRJ je odločilno vplivala nemška politika. Pod njenim vplivom so članice EU 16. decembra 1991 sprejele sklep, da bodo 15. januarja 1992 priznale neodvisnost vseh jugoslovanskih republik, ki bodo izpolnile določene pogoje. Nemčija je pohitela ter Slovenijo in Hrvaško priznala že 19. decembra, ostale članice EU, pa so svojo napoved o priznanju uresničile 15. januarja.

EU se je z odločitvijo, da bo priznala nekdanje jugoslovanske republike, ki bodo do 23. decembra 1991 izrazile to željo in izpolnile določene pogoje, uprla hudim pritiskom ZDA, ki so nasprotovale diplomatskemu priznanju in so k temu stališču pritegnile tudi generalnega sekretarja ZN. EU je novim državam za priznanje postavila več pogojev - spoštovanje določil ustanovne listine ZN, zaščito etničnih in narodnostnih skupin ter manjšin, spoštovanje nedotakljivosti meja, ki jih je moč spreminjati le na miroljuben način, sprejetje vseh ustreznih obveznosti v zvezi z razorožitvijo in neširjenjem jedrskega orožja ter zavezo, da bodo novonastale države sporazumno reševale vsa vprašanja, ki zadevajo nasledstvo in regionalne spore. Pot do te odločitve EU pa je bila za Slovenijo dolga in naporna, vendar uspešna.

Po osamosvojitvi je imela slovenska zunanje politika dve prednostni nalogi. Prva je bila zagotovitev neoviranega nadaljevanja gospodarskega sodelovanja s tujino, druga pa doseči mednarodno priznanje nove države, ki bi omogočilo vključevanje Slovenije v mednarodno skupnost. Mlada slovenska diplomacija se je morala za to krepko potruditi, saj je bilo splošno razpoloženje do priznanja v mednarodni

skupnosti - zlasti na Zahodu - v začetku izrazito odklonilno. Večina držav je namreč izražala bojazen, da bi diplomatsko priznanje še poglobilo jugoslovansko krizo in razplamtelo vojaške spopade na ozemlju bivše SFRJ, in so se zato zavzemale za ohranitev Jugoslavije. Slovenska diplomatska prizadevanja, da bi tuje sogovornike prepričali o upravičenosti osamosvojitve, so pretežno naletela na gluha ušesa.

Tudi Nemčija sprva ni izstopala iz splošne politike glede priznanja in je kot prednostno opcijo zagovarjala ohranitev SFRJ. Tako so po osamosvojitvi Slovenijo priznale le Hrvaška (že 26. junija), ki so ji v poletnih mesecih sledile prav tako "sveže" osamosvojene Litva (30. julija), Gruzija (14. avgusta), Latvija (29. avgusta) in Estonija (25. septembra). Kasneje se jim je pridružila še Ukrajina, medtem ko so se na Zahodu, katerega diplomatsko priznanje je bilo nujno za vključitev Slovenije v mednarodno skupnost, tej zamisli še upirali. V razmišljanju tedanjih vodilnih politikov v Nemčiji je do premika prišlo že po začetku vojne v Sloveniji, posebej pa še po srečanju nemškega zunanjega ministra Hansa Dietricha Genscherja s slovenskim predsednikom Milanom Kučanom in z zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom, 2. julija 1991 v Beljaku, pa je Bonn spremenil stališče. Genscher je začel Slovenijo odločno podpirati in se je, tako v EU kot v okviru KVSE, takratne *Konference o evropski varnosti in sodelovanju*, močno angažirati v prizadevanjih, ki so pripeljale do Brionskih sporazumov. Zračni prostor nad Slovenijo je bil na dan srečanja v Beljaku zaprt in boji v Sloveniji so še vedno potekali. Mednarodni mejni prehodi na Gorenjskem so bili že v slovenskih rokah, tako da sta se Kučan in Rupel

na srečanje z Genscherjem odpeljala z vlakom. Nemški zunanji minister je v Beljak prispel iz Beograda, kjer se je prepričal o položaju. Nameraval je obiskati tudi Ljubljano, a je bilo to preveč tvegano, saj so iz Zagreba in Beograda prišle novice, da jugoslovanska armada načrtuje zračni napad in da obstaja možnost napada na vlak, ko bi ta pripeljal iz karavanškega predora. Genscher pa je že v Beljaku dejal, da mu je jasno, za kaj gre, in napovedal, da bo z dejstvi nemudoma seznanil kolege iz EU in zahteval sestanek, kar se je tudi zgodilo.

EU se je pod vplivom Nemčije aktivno vključila v politično reševanje spora v Jugoslaviji in po težavnih pogajanjih na Brionih so 7. julija EU, Slovenija Hrvaška in zvezni organi sklenili dogovor. Ta je predvideval takojšnje premirje ter umik jugoslovanske armade in TO v vojašnice ter trimesečno zamrznitev osamosvojitvenih aktov Slovenije, kar naj bi omogočilo mirna pogajanja o vseh vidikih bodoče Jugoslavije. Po mnenju slovenske diplomacije je bila sklenitev brionskih sporazumov velik diplomatski uspeh Slovenije. S tem je namreč Slovenija dobila mednarodno subjektiviteto, saj je postala tako partnerica EU, obravnavana je bila na enak način kot zvezni organi SFRJ, dosežen je bil mir z garancijami EU, tudi pristanek EU na mednarodno priznanje je bil tako zagotovljen, če bo Slovenija to tudi hotela po izteku trimesečnega moratorija.

Kot rečeno, je nemška politika odločilno vplivala na stališča EU, posebno na njen sklep, da bo s 15. januarjem 1992 priznala novonastale države. Ostale EU članice sicer niso bile preveč navdušene, ko je Nemčija to storila že pred dogovorjenim datumom, za Slovenijo pa je bilo to izjemno pomembno. Potem ko so Slovenijo 15. jan. 1992 priznale še ostale članice EU, pa se je vsul tudi plaz priznanj drugih držav. Precej pozno so se za ta korak odločile ZDA, ki so vztrajale, da bo diplomatsko priznanje šele potem, ko bosta na prostoru SFRJ zagotovljena mir in celovita rešitev krize. Ameriški državni sekretar James Baker je 21. junija 1991 Kučanu v

Beogradu javno izjavil, da ZDA ne bodo priznale samostojne Slovenije in zahteval, da se Ljubljana čimprej odpove odločitvi o samostojnosti. Medtem ko jo je EU hotela hitro priznati, so ZDA posredovale, skupaj z generalnim sekretarjem ZN, da bi priznanje Slovenije odložili.

V prizadevanju, da bi vlado Georgea Busha starejšega prepričali v neizbežnost diplomatskega priznanja Slovenije, so se dejavno vključili tudi ameriški Slovenci, pa tudi v kongresu so se krepile skupine, ki so podpirale osamosvojitve. Šele 7. aprila 1992 je predsednik Bush poslal predsedniku Kučanu pismo, v katerem ga obvešča, da ameriška vlada priznava Slovenijo kot neodvisno državo. Priznanje Washingtona je Sloveniji odprlo vrata v številne mednarodne ustanove in organizacije. Mlada suverena država je bila dokončno sprejeta v mednarodno skupnost, ko je 22. maja 1992 postala 176. članica Združenih narodov. Danes deset let po mednarodnem priznanju je Slovenija vključena v skoraj vse pomembnejše mednarodne organizacije, diplomatske odnose pa je doslej navezala že s 145 državami, nazadnje z ZR Jugoslavijo 9. decembra 2000. Da se po razpadu bivše SFRJ odnosi med nekdanjimi republikami, zdaj novimi državami, normalizirajo, priča tudi podpis okvirnega sporazuma o nasledstvu v letu 2001. Ljubljana ima danes veleposlaništva od 30 držav, 60 držav pa Slovenijo pokriva nerezidenčno. Slovenija pa ima sedaj v tujini 33 veleposlaništev, šest stalnih misij, osem generalnih konzulatov in 38 častnih konzulatov.

Uredništvo GLASILA

želi vsem bralcem in bralkam

Vesele Velikonočne Praznike!

REMEMBERING SLOVENIA'S INTERNATIONAL RECOGNITION 10 YEARS AGO

Lojze Peterle, Slovenia's First Prime Minister

Lojze Peterle

Lojze Peterle stressed that the biggest credit for Slovenia's recognition were the 1990 election victory of DEMOS, the independence referendum and the victory over the Yugoslav People's Army. He also believes that the quick pace of reforms in Slovenia, the strong pressure from Slovenians living abroad and the activities of the Christian Democrats have too often been overlooked.

Peterle also touched on the upcoming institutional reforms of the EU, which he believes will be one of the most demanding debates for Slovenia, as the convention will decide on the position of small countries in a reformed EU. The former prime minister also believes that the debate on the future of the EU should also be strengthened in Slovenia. According to him, Slovenia should also be represented by one member of the ruling coalition and one member of the opposition.

*Dr. Dimitrij Rupel
Minister za zunanje zadeve.*

INTERNATIONAL RECOGNITION OF SLOVENIA'S INDEPENDENCE was fast, making Slovenia even in this respect a successful country, said foreign minister dr. Dimitrij Rupel at a celebration marking ten years since Slovenia gained international recognition.

The recognitions by the Holy Sea on January 13th and that of European community two days later, on January 15th, 1992 were of paramount importance for Slovenia's arrival to the international arena, said Minister Rupel. He added that ten years later, Slovenia has diplomatic ties with already 145 countries worldwide.

ANTHONY KLEMENČIČ

Barrister & Solicitor

770 Browns Line
Toronto, Ontario
M8W 3W2

Tel: 416-255-7500
Fax: 416-255-6667

NAŠE ŽIVLJENJE.....

Anica Resnik

...odhaja iz predbožičnega blišča in skrivnostnega miru božičnih jaslic preko Novega leta v vsakdanjost, v postni čas, ki nas opominja naše trhlosti, minljivosti vsega svetnega in vodi v zmerno odpoved svetnim dobrinam in dobrim delom iz ljubezni do bližnjega po zgledu Kristusovem, ki se je rodil, trpel, na Veliki petek umrl na križu za nas ter zmagoslavno vstal na Veliko noč, največji krščanski praznik....

Življenje vernega slovenskega ljudstva doma in po svetu je prepleteno in osvetljeno z lepoto in svetlobo Kristusovega nauka, ki daje človeku smisel življenja na tem svetu... Kaj je Božič brez misli na rojstvo Jezusa Odrešenika?... Napihnjena balon, ki izhlapi v mrzli noči...

Naš čas je še vedno čas dela, veselja, počitka in dobre volje. Za popolno doživetje božičnih praznikov sta nas v Torontu pripravljala z duhovno obnovo mons. Franci Petrič, urednik ljubljanske družine, v župniji Brezmadežne, in dr. Ivan Štuhec, duhovnik mariborske škofije in direktor katoliške gimnazije v župniji Marije Pomagaj. Dr. Štuhec je pobudnik za novo Slomškovo ustanovo, ki naj bi v Sloveniji podpirala vzgojo katoliških izobražencev. V ta namen so župljani pri Mariji Pomagaj ob Božiču darovali že čez deset tisoč dolarjev.

Na Sveti večer je mladina v obeh župnijah pripravila božični program petja in živih jaslic. Pri Brezmadežni je Mojca Končan Dimperio s svojo skupino Novi rod vodila župljane v božično skrivnost. Pri Mariji Pomagaj pa so pri družinski polnočnici prepevala dekleta zbora Plamen, mlajši otroci pa so pod vodstvom Amande Sefanyk uprizorili božično zgodbo. Ta večer so naše cerkve polne mladih družin, ki so upanje za slovensko bodočnost v Kanadi.

Božič je družinski praznik. Ob Jezusovem rojstvu se je razodela Božja Ljubezen, ki osrečuje krščanske družine. Letos je v poročilih župnije Marije Pomagaj vesela novica, da od leta 1979 ni bilo toliko krstov v enem letu kot v letu 2001. Deset deklic in štirinajst dečkov je krstil župnik Tine.

To je čas družabnih srečanj in Silvestrovanja. Primorci, Prekmurci, Belokranjci, lovci, ribiči iz Allistona in znanci iz Slovenskega doma in Holiday Gardens so vsi skupaj ena sama velika družina. Božično praznovanje se nadaljuje v društvi Dom Lipa in KŽL v obeh župnijah v zahvalo in nagrado za vse prostovoljno delo tekom leta.

Ob koncu januarja se spomnimo z molitvijo, zahvalo in iskrenimi častitkami naših duhovnih voditeljev kardinala dr. Alojzija Ambrožiča, duhovnega očeta velike torontske nadškofije, Toneta Zrneca, kulturnika in urednika Božje Besede, ki je vstopil v osemdeseta leta in župnika Tineta Batiča, mladostnega petinpetdesetletnika.

Občni zbori.... Ob koncu poslovnega leta pregledamo društvene knjige, pripravimo poročila in predložimo članstvu načrte za novo sezono.... Ta dolgoletna tradicija naših društev je znamenje trdnih delavnih organizacij, ki poleg župnij povezujejo in vzdržujejo slovensko skupnost v Torontu in po svetu.

3. februarja je na občnem zboru Slovenskega letovišča v dvorani Brezmadežne predsednik John Kuri podal obširno poročilo o delu in napredku v preteklem letu. Ludvik Stajan odhaja iz odbora, kjer je že čez dvajset let kot blagajnik vestno in poklicno vodil finančne knjige in tako odlično prispeval k trajni rasti in ugledu Slovenskega letovišča. Iz odbora izstopa še Bobby Ulčar,

mladinski referent, ki potrebuje čas za poklicni študij. Marjan Smolej in Luka Tratnik bosta nadomestila odhajajoča odbornika.

Na Pustno soboto 9. februarja se je veselila letoviščarska družina. Planinski kvintet je zabaval okrog tristo petdeset udeležencev "farmerskega banketa".

10. februarja je Kanadska slovenska skupnost priredila v dvorani Brezmadežne tradicionalni Kulturni dan, posvečen pesniku Francetu Prešernu. Program je vodila Ema Pogačar. Po uvodnem pozdravu je Stane Kranjc predstavil g. Jožeta Poličarja, odpravnika poslov na slovenski ambasadi v Ottawi, ki je na kratko orisal pesnika Prešerna kot moža svojega časa, velikega Slovenca, največjega slovenskega poeta, čigar pesmi so prevedene v svetovne jezike. Sledil mu je ravnatelj slovenske šole Blaž Potočnik, ki je v svojem originalnem stilu prešerno opisal življenje in delo Franceta Prešerna. V programu so sodelovali moški pevski zbor Majolka iz Hamiltona, dekliški zbor Plamen, mladinski zbor Novi rod, recitacija "Od železne ceste" dveh mladih članov Slovenske šole pri Brezmadežni, ter orkester Triglav iz Londona. Lepa udeležba je bila znamenje, da nismo še popolnoma kulturno zaspali, čeprav nas k proslavi niso vabila svetla imena poznanih umetnikov besede in pesmi.

23. februarja je Kanadski slovenski kongres organiziral koncert svetovno znanega opernega pevca, bas-baritonista Marka Finka, v dvorani katoliške cerkve na 300 Valermo Drive, blizu cerkve Brezmadežne z izborom slovenskih pesmi in klasičnih samospevov.

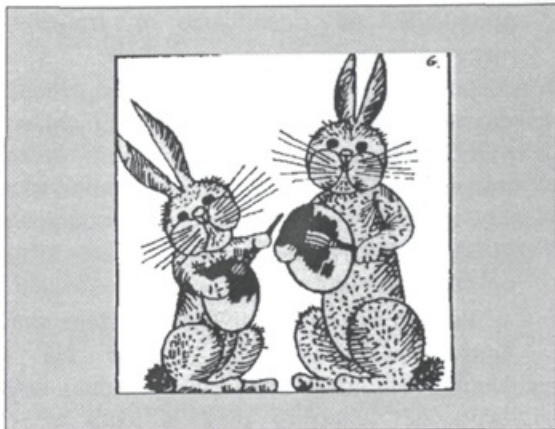
Za nedeljo 24. februarja je napovedan občni zbor starostnega Doma Lipa. Dobri gospodarji, člani upravnega odbora, številni požrtvovalni prostovoljci in njim hvaležna slovenska skupnost z veseljem in ponosom gledajo rast nove stavbe poleg prvotnega poslopja, ki bo v letošnjem juliju pripravljena za nove stanovalce.

Svetovni dan mladih bo od 18. do 28. julija v

Torontu zbral tisoče mladih iz vsega sveta. Ob Svetemu očetu, ustanovitelju svetovnih mladinskih srečanj v letu 1984, se zbira katoliška mladina in skupaj z drugimi kristjani in drugoverci spričuje in manifestira, se medseboj povezuje za svetovni mir in skupno duhovno dobro.... To so romarski dnevi, čestokrat polni žrtev in odpovedi na dolgi poti....

V tej velikopotezni svetovni akciji sodeluje tudi slovenska mladina. Na prvem mestu naj omenimo Joškota Mihevca, odbornika mesta Toronto, ki je bil v torontski skupini na mladinskih dnevih v Rimu leta 2000 ob slovesnem oznanilu mladinskih dni v Torontu leta 2002. V vlogi predstavnika mesta Toronto je obenem vodja vrhovne delovne skupine povezane s škofijsko organizacijo mladinskih dni v juliju.

V župniji Marije Pomagaj je skupina mladih - Lidija Fotivec, Amanda Stefanyk, Randy Drešar in Janez Smrekar - pripravljena za delo. Sedaj sprejemajo prijave za sprejem mladih romarjev po domovih. Pri Brezmadežni vodi podobno skupino Lojze Oražem s pomočniki John Starič, Andrew Ugovšek, Berta Milavec in Ksenija Zupec. Kaplan Roman Travar pa je skupinski koordinator med Slovenijo in Torontom.... Geslo mladinskih dni je: "***Vi ste sol zemlje in luč sveta***"

»GOSPODA SEM VIDELA«

Roman TRAVAR, C.M. kaplan

Že skoraj 2000 let se kristjani vsako leto spominjamo velikonočnih dogodkov in obhajamo Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje. Vsako leto se s postom in pokoro štirideset dni pripravljamo na praznik našega odrešenja. Branje in premišljevanje Jezusovega trpljenja nas večkrat pretrese in kar ne moremo verjeti, da je Jezus moral vse to pretrpeti. Večkrat se vprašamo, zakaj in od kod trpljenje? Jezusa sprašujemo, zakaj dopušča, da ljudje trpijo? Zakaj trpijo tisti, ki so dobri in se trudijo za dobro v svetu?

Na vsa ta vprašanja ne najdemo odgovora. Niti Sveto pismo nam ne dá odgovora, ampak beremo, da je Jezus molčal pred Pilatom, ko ga je ta spraševal; da je ponižno sprejel obsodbo in trpljenje; da se ni branil, ko so mu naložili križ, da ga je nesel na kraj križanja.

Jezusovo prostovoljno darovanje je zmedlo celo njegove učence. Čeprav jim je Jezus trikrat napovedal, da bo moral trpeti in umreti, ga niso razumeli in so mu celo odsvetovali in branili, da bi se mu kaj takšnega zgodilo. Ko so Jezusa prijeli, so se vsi učenci razbežali. Peter ga je celo trikrat zatajil. Nihče izmed njih, razen apostola Janeza, Device Marije in nekaj žena ni stal pod križem. In vendar je prav Jezusovo darovanje na križu za apostole in učence postalo vir milosti, ki se še danes preliva v odpuščanje grehov in nas opogumlja, da razmišljamo o trpljenju in njegovem pomenu za naše odrešenje.

Jezusov križ je bil orodje smrti, vendar je postal znamenje vstajenja in življenja. »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane sám; če pa umre, obrodi obilo sadu« (Jn 12,24). Takšno pšenično zrno je postal Jezus, ki je umrlo in obrodilo neprecenljivi sad - vstajenje od mrtvih.

In kako so se apostoli, učenci in žene srečali s Kristusovim vstajenjem? Vsi so bili tako preplašeni od dogodkov velikega tedna, da so se

zaprli pred ljudmi. Le nekaj Jezusovih učencev, Devica Marija in nekaj drugih žena je bilo ob njegovem pogrebu. Med njimi je bila tudi Marija Magdalena, ki se je na dan po soboti navsezgodaj odpravila h grobu. Apostol in evangelist Janez je takole zapisal: »Prvi dan tedna je prišla Marija Magdalena navsezgodaj, še v temi, h grobu in je videla, da je kamen odstranjen od groba. Tedaj je stekla in prišla k Simonu Petru in k drugemu učencu, ki ga je imel Jezus rad, ter jima rekla: 'Gospoda so vzeli iz groba in ne vemo, kam so ga položili.'« (Jn 20,1-2).

Kakšen občutek in strah je Marija Magdalena morala imeti ob dejstvu, ko se je srečala z odprtim in praznim grobom? Še v tistem trenutku se je obrnila in stekla nazaj k dvema učencema, ter jima naznanila vest o praznem grobu. Učenca, Peter in Janez nista oklevala in sta se želela na lastne oči prepričati o Jezusovem praznem grobu. Tudi ona dva sta tekla, da bi čim prej prišla do groba in se prepričala o resnici, ki sta jo slišala od žene.

Ko sta prispela do groba, sta vstopila v grob in našla povoje, v katere je bil povit Jezus in prtič, ki je bil na Jezusovi glavi, vendar ni bil med povoji, temveč posebej zvit in položen na drugo mesto. Prazen grob in Jezusovi povoji ter prtič so bili znamenje za apostola Janeza, da je veroval, ko je videl. Vendar »nista še namreč razumela Pisma, da mora Gospod vstati od mrtvih« (Jn 20,9), zato sta se vrnila domov.

Marija Magdalena pa je ostala kraj groba in je jokala. V joku se je sklonila v grob in zagledala je dva angela v belih oblačilih, ki sta jo vprašala, zakaj joka? Ona pa jima je potožila: »mojega Gospoda so odnesli in ne vem kam so ga položili« (Jn 20,13). V tistem trenutku se je obrnila in zagledala je Jezusa, vendar ga ni prepoznala. Jezus jo je nagovoril: »Žena, zakaj jočeš? Koga iščeš?« (Jn 20,15). Ker ga še vedno ni

(nadaljevanje na strani 34)

TONY JELENIČ

Milena Soršak

Tony Jelenič

Tony Jelenič se je pred nekaj meseci upokojil, pa sem ga pred kratkim obiskala, da sva malo pokramljala o njegovi življenjski poti.

Tony, kaj mi lahko poveš o svoji mladosti?

Odraščal sem v Dolu pri Suhorju v kmečki družini s sedmimi otroki. Rano mladost sem preživel v toplem družinskem vzdušju. Oče in mama sta imela trdno vero in zaupanje v božjo pomoč, kar sta prenašala tudi na nas, otroke. Poskrbela sta, da smo se otroci zgodaj navajali delati in pomagati drug drugemu. Končal sem komercialno šolo in se zaposlil v kmetijski zadruzi. Že takrat sem spoznal, da me delo z ljudmi in za ljudi zelo osrečuje.

In potem si se odločil, da greš v Kanado.

V Kanado sem prišel leta 1965. V Torontu sem imel dve sestri, pa sem se odločil, da ju obiščem. Nikoli nisem mislil, da bom ostal tukaj. Kljub temu sem se vpisal v šolo za izpopolnjevanje

angleščine, obenem pa sem se honorarno zaposlil v Royal York Hotelu kot natakark. Spominjam se, kako sva z nekim Grkom ostajala po urah in čistila restavracijo. Po končani šoli sem brez težav dobil redno zaposlitev in to v Imperial Room, ki je takrat slovela za eno najboljših restavracij v severni Ameriki, V zelo kratkem času sem postal šef strežbe.

V pičlih dveh letih si dosegel to, kar marsikomu ne uspe celo desetletje ali več.

Vedno sem vsako delo vzel resno in odgovorno, v tujini pa sem se moral še bolj potruditi zaradi pomanjkanja znanja jezika. Skušal sem zadovoljiti še tako zahtevnega gosta. Rad sem delal in se veselil vsakega uspeha. Po dveh letih so me za letno sezono premestili v Banff, kjer so odprli nov hotel imenovan Banff Springs Hotel. Ko je bil leta 1969. hotel odprt za vso sezono, sem tam prevzel delo Maitre d'Hotel.

Spet nov dokaz, da so te imeli radi in so cenili tvoje delo. Po vseh teh napredovanjih ti pač ni bilo več za vrnitev v Slovenijo.

Res je, da sem bil z delom zadovoljen, a srce me je kljub temu vleklo v Slovenijo, kar nekajkrat sem jo obiskal.

No, kar brez ovinkov, Tony.

Leta so minevala in misel na življensko družico je postala moja dnevna spremljevalka. Ponovno sem odšel v rodni kraj in Vera, dekle mojih sanj, zaprosil za roko. Maja leta 1972 sva se poročila in potem skupaj odšla v Banff. Veri tuji svet ni prijäl. Pogrešala je slovensko družbo. Zato sem delo odpovedal in se z njo vrnil v Toronto.

Spet je bilo treba začeti znova.

Da, a imel sem izredno srečo. Royal Canadian Yacht Club, ki letos praznuje 150. obletnico

obstoja in je eden najbolj prestižnih jadrskih klubov na svetu, je iskal Maitre d'Hotel. Bil sem sprejet in prvega aprila leta 1973 prevzel popolno odgovornost strežbe za njihovo restavracijo, banketne dvorane, privatne sobe in bar. Takrat se je vsa klubska aktivnost odvijala na otoku. Leta 1975 pa se jim je pridružil Carlton Club, ki je imel svoje prostore na 94 Haydon St.. Pozneje so to prodali in sezidali novo zgradbo na 141 St. George St. Od tedaj naprej je bila letna sezona na otoku, zimska pa v mestu.

Ogromna odgovornost. Kako ti je uspelo zadovoljiti toliko ljudi?

Potrebno je bilo potrpljenje, odločnost, razumevanje drugih in doslednost. Rad imam ljudi. Vedno sem do njih tak, kot si jaz želim, da bi bili oni do mene. Spomnim se, kako sem kljub nasprotovanju direktorjev zaposlil človeka s ceste. Bil je razcapan, obupan, ker mu nihče ni dal dela. A njegove oči so prosile. Kupil sem mu čevlje, hlače, srnjak.... Ni me razočaral, svojo hvaležnost je vračal na nešteto načinov. Nič posebnega ni bil George, a leta in leta je vestno opravljal svoje delo. Pa so mu moči začele pešati. Odločili so, da ga bodo odpustili. Po mizi sem udaril in zavpil: taki ne boste videli nebes. In George je ostal. Vsi uslužbenci so vedeli, da sem zahteval vestno in pošteno delo. Spominjam se natakarja, ki se je na nekem poročnem slavlju pri gostih opijani. Vedel je, da je prestopil meje. Brez besede je pobral svoje stvari in odšel.

V tvojem glasu se čuti, kako vdan si bil svojemu poklicu, srečen v služenju drugim. Kako je tvojo večerno in še posebej sobotno odsotnost sprejemala družina?

Vera me je v vsem podpirala. Res sem moral večino sobot in veliko večerov delati, a vedno sem se trudil, da smo nedeljo preživeli skupaj v čim lepšem družinskem vzdušju. Iz srca sem hvaležen ženi Veri in hčerki Suzani za njuno razumevanje.

Vsake pesmi je enkrat konec. Za tebe je prišel čas, da se oddahneš od vsakdanjih delovnih skrbi in začneš v polnosti uživati sadove svojega dela.

Odločitev ni bila najlažja, a tako sva z Vero odločila.

Ob tvojem slovesu so ti člani kluba pripravili resnično presenečenje.

Direktor kluba naju je z Vero povabil na večerjo v klub. Z veseljem sva sprejela povabilo. Nič posebnega nisva pričakovala, a že pri vstopu v zgradbo sva začutila, da se pripravlja nekaj več. Kakšno presenečenje, ko sva bila pospremljena v banketno dvorano, kjer naju je čakalo okoli 300 članov. Gotovo nisem pričakoval toliko pozornosti, saj sem delal samo to, kar je zahteval posel in kar je velevalo srce. Po okusni večerji so se vrstili govori in zahvale. V mislih sem podoživljal vzpon društva pa tudi osebno rast posameznih članov. Koliko veselih spominov. Prejel sem več daril, izredno pa sem bil počaščen, ko so mi kot prvemu uslužbencu doslej podelili komplimentarno življenjsko članstvo. V 150-ih letih obstoja društva so pred menoj tako čast izkazali le 18 osebam. Temu presenečenju je sledilo drugo, še večje. Gospa Margo Sheppard, direktorica George Brown College Foundation, je slavnostno naznanila, da so člani kluba ustanovili stipendijski sklad imenovan The Tony Jelenič Scholarship. Odslej bo vsako leto en študent fakultete za gostinstvo in turizem prejel stipendijo iz tega sklada. Ženi Veri so od ginjenja polzele solze po licih, jaz pa sem čutil globoko hvaležnost vsem za vse, za čas in prostor, kamor me je postavil On, ki vodi naša pota, in veselje onih, ki jim bo gmotna pomoč pomagala pri uresničevanju njihovih ciljev.

Tony, prav lepa hvala za tale pogovor. Iskrene čestitke v svojem imenu in imenu slovenske skupnosti in vse najlepše in najboljše v prihodnosti.

HOLIDAY GARDENS

Pavel Mažgon

Na sliki vidite novo otroško igrišče v letovišču "Holiday Gardens". Odprl ga je po blagoslovitvi predsednik Tone Černivec, ki je nato s starejšimi člani društva proslavil in "požegnal" ob dobri kapljici in jedači društveni piknik "vinska trgatev". Posebna zahvala pa gre pobudnici Mileni Lovšin, družini Ellis, Janezu Ozimek, Stanetu Vovk, Stanetu Margutch, Stane in Janez Novak ter vsem ostalim članom, ki so finančno, materialno in z delom pripomogli k temu uspešnemu podvigu, namenjenemu našim najmlajšim.

DOM LIPA - redni občni zbor

Frank Brence

Občni zbor se je vršil v nedeljo 24. februarja 2002 v prostorih Doma Lipa na 52 Neilson Drive, Toronto.

Ob 2:30 popoldne, se je zbralo več kot 100 članov, da sodelujejo pri tem važnem letnem sestanku. G. Valentin Batič, voditelj občnega zbora, je pozdravil vse navzoče in podal dnevni red v odobritev.

Po čitanju zapisnika zadnjega občnega zbora je predsednik, Darko Medved podal svoje poročilo za preteklo poslovno dobo. V poročilu smo slišali o gradnji stavbe in tudi o napredkih ter spremembah pri administraciji v Domu Lipa.

Predstavil je novo upravnico Doma, g. Terezo MacDermid. Izrazil je tudi zahvalo za njen trud in njeno požrtvovalnost saj sodeluje pri vseh sejah odbora in pododborov.

Veliko dela je z gradbo. Dr. Elizabeta Kocmur žrtvuje veliko svojega časa, ko vodi gradbeni

odbor. Tedensko, včasih se kar dnevno srečuje z arhitektom, delovodjem in drugimi sodelavci.

23. avgusta 2001 smo dobili gradbeno dovoljenje. Čeprav je bilo izdano kasneje kot smo pričakovali, smo z gradnjo na tekočem zaradi mile zime in pridnih delavcev. "Še vedno je predvidena otvoritev letos v juliju. Do sedaj je še vse v skladu s proračunom in upamo, da ne bo nobenih nepredvidenih problemov", je dejal Darko.

Dom je bil celo leto polno zaseden. V Domu živi 47 Slovencev in 11 drugih narodnosti. Na čakalni listi je zapisanih 90 prosilcev. Jasno je, da so potrebni dodatni prostori.

V finančnih poročilih, smo videli, da je bilo skupnih dohodkov \$1,940.404 in \$1,826.770 stroškov.

V upravni odbor so bili izvoljeni Anthony Klemenčič, Helena Hočever in Frank Brence.

Dolžnosti, ki jih ima vodstvo, ko člane obvešča o finančnem delovanju

Vodstvo Krekove slovenske hranilnice in posojilnice je odgovorno za pravilno, natančno, dosledno in celotno, poročanje o finančnih zadevah, ki so predložene v tem letnem poročilu. Tako poročanje zahteva izbiro in uporabo pravih določil, ki so v soglasju s splošno sprejetimi računovodskimi načeli ter na zdravi podlagi dobro premišljenih razsodb in zaželenih učinkov tekočih dogodkov in sprememb. Upravni odbor je odobril poročilo, ki ga izdaja med člane.

Vodstvo vzdržuje potreben sistem notranjih preveritev, ki zagotavljajo, da so vse transakcije sprejemljive in potrjene, prihranki zavarovani, in vse pravilno zabeleženo.

Upravni odbor pozorno spremlja delovanje vodstva in skrbi za pravne obveznosti, ki jih zahtevajo določila Kreditne zveze in Caisse Populaires (1994).

Deposit Insurance korporacija v Ontariju (DICO), od časa do časa pregleda delovanje Kreditne zadruga, da zagotovi natančno izpolnjevanje predpisov Kreditne zveze ter provizij Kreditne zveze in Caisse Populaires.

Računovodstvo Leggett Weatherhead je neodvisna ustanova, ki jo članstvo izvoli na občnem zboru, je pregledalo ta finančna poročila po naprej določenih in sprejetih določilih, in podalo poročilo.

KREK CONFIRMS RECORD ATTENDANCE AT ANNUAL MEETING

A record crowd of over 275 members attended our 49th annual meeting, which was chaired by Maria McDonald.

Members were informed that Krek would be looking at alternatives to the life savings insurance on deposits due to rising costs. In addition, the costs of upgrading our banking system as well as the final construction costs of our new building were disclosed.

Members also approved the bylaw change to expand the audit committee to seven members and eliminate the credit committee altogether. Henceforth, Mr. Joseph Mihevc gave his final report and personally thanked everyone for their support over his 41-year tenure on the credit committee.

After the meeting, members were treated to a light meal and refreshments.

Joseph Mihevc

PISMA BRALCEV IN ODGOVORI

Spoštovani gospod Škof, urednik Glasila kanadskih Slovencev!

Z veseljem sem prebral božično številko Glasila, ki mi jo je poslal gospod Brence. Pri svojem trenutnem delu na Ministrstvu za zunanje zadeve imam bolj malo opravka s Kanado, tako da mi je vsaka vest, ki prihaja z vašega konca, dragocena. V ministrstvu sem nekaj mesecev vodil sektor za multilateralne zadeve. Sedaj sem prevzel sektor za NATO. Ker letos računamo na povabilo v članstvo, imam obilico dela. Kljub temu pa se mi misli pogosto vračajo nazaj, na minula štiri leta, ki sem jih preživel med vami. Ko sem na dušek prebral zadnjo številko Glasila, si nisem mogel kaj, da ne napišem par vrstic. Ob znanih obrazih, imenih ter krajih je privrelo na dan toliko lepih spominov. Če sem odkrit, me je pri srcu kar malo stisnilo. Če bi imel krila, bi za konec tedna kar poletel tja do Toronto. Vesel sem, da Glasilo še naprej prihaja med kanadske Slovence. Vam in vašim sodelavcem želim pri njegovem urejanju veliko uspehov, bralcem veliko užitkov pri prebiranju, vsem skupaj pa pošiljam dobre želje in lepe pozdrave iz letos res zimske Ljubljane. Številnim znancem in prijateljem bi se rad tudi zahvalil za božično-novoletne čestitke.

S spoštovanjem, dr. Božo Cerar

Dragi in spoštovani g. dr. Cerar!

V imenu bralcev in sodelavcev Glasila se vam najpristrčnejše zahvaljujem za vaše pismo. Tudi mi vas vsi zelo pogrešamo, kakor tudi vašo go. soprogo in seveda tudi našo častno Kanadsko državljanko - Veroniko. Ker pa nimate krila, sem prepričan, da vas bo ona kmalu in pogosto "priropotala" v Kanado z njenim "letalom ropotalom".

Iz Kanade vam želimo zelo uspešno 2002.

S prijateljskimi pozdravi vam in vaši družini od nas vseh, Leander Škof

Cenjeni gospod Brence!

Upam, da naredim pravilno, ko se obračam na vas kot tehničnega sourednika Glasila Kanadskih Slovencev.

Prvič želim se naročiti na vašo revijo; drugič, zelo bi želela dobiti prejšnje številke, v katerih je bil priobčen govor dr. Antona Jamnika v dvorani cerkve na Browns Line lansko leto.

Prosimo sporočite mi, če so tiste številke še na razpolago in koliko bi stale, da vam lahko pošljem celotni znesek.

Najlepša hvala za vašo pozornost.

Lepe pozdrave

Marija Škerbec - Hutchison

Spoštovana ga. Marija Škerbec - Hutchison!

Najlepša hvala za vaše pismo. Vsa pisma so nam pravilno naslovljena, dokler so poslana članom našega uredniškega odbora, ki deluje v najboljši slogi.

Hvala vam tudi za naročnino dvomesečnika "Glasilo kanadskih Slovencev", ki je za Kanado \$25.00 letno za šest številke.

Tri željene številke z govorom dr. Antona Jamnika pa bodo v kratkem poslane po pošti na vaš naslov. Ponovno najlepša hvala za vaše podpiranje "Glasila kanadskih Slovencev".

Z Lepim pozdravom, Frank Brence

Spoštovani gospod Brenc:

Pred kratkim mi je prijatelj iz Toronta poslal kopijo mojega članka *Veneti: First Builders of European Community* objavljenega v zadnji številki Glasila. Kot vsi moji članki objavljeni v Glasilu, je tudi ta izmaličen, in sicer do skrajnosti.

Upam, da v naslednji številki Glasila objavite v zvezi z vsemi napakami v gornjem članku primerno opravičilo, s tem mislim nekaj poštenega, in ne kakšno birokratsko čenčanje.

Lep pozdrav, Anton Škerbinc

Spoštovani gospod Škerbinc,

kot vidite, objavljamo samo prvi in zadnji odstavek vašega e-maila, saj dovolj jasno nakazujeta njegovo celotno vsebino ter vzrok in namen vašega pisanja.

Po pošti sem vam že poslal moj daljši odgovor, ki bo verjetno rešil večino vaših sumničenj in obtožb glede napak vašega, v Glasilu priobčenega članka. Verjetno so problemi nastali zaradi večkratnih elektronskih transkripcij vašega originalnega članka.

Naše spremembe in popravki vašega "izmaličenega" članka najdenega na internetu, so bile narejene v našem prepričanju, da je bil izviren in bi ga tako z njimi izboljšali. Zaprošil bi vas, da mi pošljete kopijo vašega originala, da lahko javno v Glasilu objavimo vse naše napake. Res je, kot sem vam že objasnili v mojem pismu, da smo spremenili "Slovene" v "Slovenian" zato ker je to del angleškega naslova naše publikacije. Skušali smo tudi odstraniti čimveč tiskarskih škratov, a žalibog jih nismo vseh ujeli - vsaj trije so nam ušli, za kar pa se vam iskreno opravičujem.

Ker pa nisem našel nobenega sledu o vaših dopisih v prejšnjih izdajah Glasila, tudi ne morem soditi Glasilovega namernega "izmaličevanja" in "zaničevanja" vaših prispevkov od strani prejšnjih urednikov in urednic. Četudi se ne soglašate z našo publikacijo, gospod Škerbinc, naj vam osebno izrazim moje iskreno občudovanje in priznanje za vaš nesebičen trud in vam želim veliko uspeha pri vašem delu.

Z lepimi pozdravi in brez zamere, Leander Škof.

Hello,

I am of Slovenian descent, living in Toronto and have been striving to Improve my Slovenian language skills for some time.

However, after having spent endless hours on the Internet searching for an organization that might provide language courses to adults, I have found nothing. Is there really nowhere in Toronto one can attend Slovenian language classes?

Any leads or information would be greatly appreciated.

Regards,

Daniela Stranscak

Dear Ms. Stranscak!

Your letter was sent to us at »*Glasiło Canadian Slovenians*« for reply.

While we regret that in Canada there are currently no formal courses available to adults for Slovenian language classes. However, the Faculty of Philosophy at the University of Ljubljana offers several courses (annual, summer, winter, as well as short morning or afternoon classes; in addition there are available also special »Intensive Language Preparation Courses« as well as »Individual Classes of Slovenian Language«.).

Further details you can find on the website: www.ff.uni-lj.si/center-slo

The Secretary, mag. Jana Zemljarič Miklavčič or the President of the Slovenian Courses, dr. Marko Stabej will be happy to provide you with additional information.

With best regards in wishing you good luck in your search, Leander Škof, Editor

Poleg zgornjih pisem smo dobili tudi daljše in zanimivo pismo iz Montreala, ki ga je nam poslal naš dolgoletni dopisnik g. **Vladimir Urbanc**. Pismo in odgovor sta žal predolga, da bi jih objavili. Zato so spodaj omenjene samo njune glavne vsebinske točke:

1) V njem se g. Urbanc pritožuje, da smo Slovenci v Kanadi politično zelo polarizirani.

2) Opaža tudi, da je sedanja generacija doma (šolana v socializmu in leta 1991 prelevljena v demokrate) obdržala staro miselnost in *modus* življenja. Skrbi ga tudi ohranjanje narodnega obstoja, saj če se sedanji trend nadaljuje, bo leta 2100 v Sloveniji le pol milijona Slovencev, ostalo pa bodo predstavljali priseljeni tujci.

3) Tudi on je bil presenečen z novico v Delu, da je bila imenovana francosko govoreča ga. Veronika Stabej za našo veleposlanico, po sodbi Dela diplomatsko neizkušeno. Sumi, da je Slovenija to storila, ker Kanada nima svoje delegacije v Ljubljani.

4) Zanima ga, zakaj mu po odhodu dr. Cerarja nihče več ne odgovarja na njegova pisma.

5) Čudi se tudi zakaj "desničarske" publikacije kot *Glasiło* ne objavljajo dopisov levice.

6) Končuje pa z željo, naj bi bili vsi Slovenci ponosni na svojo novo državo in vlado.

Moj pisni odgovor g. Urbancu pa vsebuje sledeče glavne točke:

1) *To je samo delno res. Pred 10. leti med osvobajanjem Slovenije smo bili 100% složni.*

2) *Potrdil sem njegov strah, saj tudi "NATO ne bo preprečil propad slovenskega naroda, dokler se bo narod samega sebe moralno uničeval," po besedah višjega člana SV.*

3) *Glede novoimenovane veleposlanice pa vztrajam, da se Delo njej opraviči - saj se veleposlanice ne predstavlja mednarodni diplomaciji s poniževalnimi žaljkami!*

4) *Verjetno je g. Poličar prezaposlen spričo pomanjkanja osebja na veleposlaništvu.*

5) *V tem se on moti, saj so bili v Glasilu objavljeni skoraj vsi njegovi predloženi članki.*

6) *Prepričan sem, da smo vsi Slovenci v Kanadi zelo ponosni na našo državo Slovenijo. Tudi njene vlade so in bodo vedno spoštovane, dokler so in bodo ostale resnično demokratične, kot jih mi poznamo v naši novi domovini - Kanadi.*

Dragi bralci in cenjene bralke. Zaradi številnih pisem poslanih uredništvu vas prosimo, da naj ne presegajo preko 120 besed, ker sicer ali ne bodo objavljeni in odgovorjeni, ali pa bodo drastično skrajšani. Hvala lepa za vaše razumevanje.

(Kronološko povzeto iz raznih virov na internetu)

Medtem ko v KANADI nestrpno pričakujemo novice, kdaj in kdo se bo priselil v stavbo Veleposlaništva RS v Ottawi, se v Washingtonu pripravljajo, da bo Veleposlanik za ZDA, g. Davorin Kračun, s svojim osebjem kmalu prevzel prostore nekdanjega veleposlaništva SFRJ, ki je po sporazumu o nasledstvu pripadlo Sloveniji. Vrednost te trinadstropne stavbe, zgrajene leta 1961, je 7.3 milijona US dolarjev. Poslopje je bilo skoraj dve leti zaprto zaradi prekinitve odnosov med Washingtonom in Beogradom. ZRJ ga je lani obnovila za 100,000 dolarjev. Ključne ambasade so Slovencem izročili že koncem decembra 2001, kmalu potem, ko je slovenska vlada imenovala go. Veroniko Stabej za veleposlanico RS za Kanado. Slovenska ambasada v ZDA se bo v poslopje preselila predvidoma letos junija, ko bodo prostori prenovljeni in opremljeni. Ambasada ZRJ pa se bo preselila v stavbo nekdanjega veleposlaništva Etiopije.

Med zasedanjem Svetovnega Gospodarskega Foruma je začetkom februarja v New Yorku premierju Janezu Drnovšku zagotovil njegov kanadski kolega Jean Cretien, ki se počuti nekako botra Slovenije pri njenih prizadevanjih za vključitev v NATO, da bo Slovenija kmalu postala njena članica. Po zaslugi Ambasadorja dr. Božo Cerarja in "lobbying" združene slovenske skupnosti, Kanada že par let podpira vključitev Slovenije v Severno-atlansko zvezo. V znak solidarnosti z ZDA po terorističnih napadih New Yorka, se je ta eliten Gospodarski Forum pod naslovom "Vodenje v težavnih časih" po 31 letih prvič preselil iz Davosa v New York, kjer so med drugim tudi razpravljali o bodočnosti EU.

Primorski dnevnik, a Trieste based daily of the slovenian minority in Italy, unofficially reported that Slovenia will be given green light by the U.S.A. for NATO membership at the Prague

summit, together with three other Baltic candidates: Lithuania, Latvia and Estonia.

Ob desetletnici samostojnosti je slovenska vlada znižala kazen 292 obsojencem. Dan po objavi v uradnem listu pa je bilo na prostosti 30 jetnikov. Pomiloščeni pa ne bodo zaporniki, ki so obsojeni za nevarna kazniva dejanja ali tisti na begu.

Slovenska izseljenska matica (SIM) je na svečani akademiji ob 50-letnici svojega obstoja predstavila strokovni zbornik "Slovensko Izseljenstvo". V tej publikaciji so zastopani praktično vsi slovenski strokovnjaki, ki se tačas ukvarjajo z zgodovino naših izseljencev. Mag. Milica Trebše Štolfa, nova predsednica SIM in dr. Matjaž Klemenčič sta kot urednika razdelila zbornik na dva dela: v prvem je slovensko izseljenstvo prikazano skozi odnos do domovine; drugi del pa je razdeljen po celinah in tam vsako poglavje vsebuje posebnosti tamkajšnjega izseljenskega življenja.

SIM je ob svojem jubileju podelila številnim slovenskim ustanovam, društvom in posameznikom po svetu priznanja za njihovo delo na področju kulturnih izmenjav. Ta priznanja sta prejela v Kanadi Vzajemna podporna Zveza Bled in Radio Glas kanadskih Slovencev; sledijo jim pa Vladimir Urbanc in Ivan Dolenc ter družine Lojzeta Kocjančiča, Francke Seljak, Slavka Zupeta, Milana Štefanca in Cirila Šorška.

("Glasilo kanadskih Slovencev" iskreno čestita vsem gornjim prejemnikom in se čudi, da za SIM naš petletni kulturni doprinos kanadskim Slovencem ni bil niti omembe vreden).

Komisija literarnega natečaja mladike je v Trstu ponovno nagradilo pisateljico Marijo Ožbalt iz Montreala. Naša rojakinja je tokrat prejela tretjo nagrado za svojo novelo "Sveče v mahu". V njenem pisanju gre za božični spominski motiv, ki je vgrajen v okvirno zgodbo izseljenke v lepo oblikovani noveli.

Koroški vrh predsednikov avstrijskih deželnozborskih strank v Celovcu je potrdil, da nameravajo svobodnjaki, ljudska stranka in tudi socialdemokrati oblikovati nov tristrankarski pakt glede pravic slovenske manjšine v Avstriji. Vse to se dogaja zaradi rabsodbe avstrijskega zveznega sodišča, ki je razveljavilo skrajno restriktivno 25% klavzulo za obvezno postavitve dvojezičnih napisov, da za ta postopek zadošča že 10% delež občinske manjšine. Obe osrednji slovenski organizaciji sta sklenili, da bodo koroški Slovenci morebitno ponovno preštevanje manjšine bojkotirali.

Na Kubi je umrl v 104.-em letu starosti ribič, ki naj bi bil model za Hemingway-evega starca iz romana "Starec in morje". Gregorio Fuentes je vse svoje življenje preživel v ribiški vasi Cajimar vzhodno od Havane. Bil je kapitan njegovega čolna več kot 30 let. Zaradi pretresljivo opisanega boja starca-ribiča z morjem je Fuentes postal velika privlačnost. Obiskovali so ga ljubitelji Hemingway-evega pisanja s celega sveta.

Blejsko podjetje "Seaway" je prikazalo jadrnico leta. Na 33. Svetovni navtični razstavi "BOOT 2002" v Duesseldorfu, na kateri je svoja plovila razstavljalo 1.750 udeležencev, je prva nagrada pripadla slovenskemu studiu "J&J Design". Ta se ponša že s 17. takšnimi nazivi, sicer pa deluje kot načrtovalni oddelek blejskega navtičnega podjetja. SEAWAY je na tej razstavi v Nemčiji premierno predstavil prototip 12-metrške jahte "PRINZ 40", ki je bila v celoti načrtovana, razvita in izdelana v Sloveniji.

V nedavni izdaji RODNE GRUDE sta objavljena dva daljša intervjuja glede slovenskih izseljencev in njihovo povezavo z domovino. Predsednica

SIM, Milica Trebše Štolfa, je dejala, da je novi program Matice usmerjen v drugo, tretjo in naslednje generacije naših rojakov po svetu, obenem pa tudi omenja ustanovitev mladinske sekcije "Lastovica" in začetek izhajanja glasila za mlade z istim naslovom. Škof Uran pa se zavzema predvsem za vrnitev mlajših izseljenskih družin v Slovenijo, ki bo vsako leto potrebovala 3.500 novih aktivnih prebivalcev, da bi lahko vzdržali raven socialnih in zdravstvenih pogojev. Zanimiv je tudi njegov primer o tem, kako se razlikujeta ZDA in Kanada: *V Kanadi naredijo iz različnih priseljenih narodov sadno solato, medtem ko v ZDA naredijo iz njih sok, ki se zmeša do neprepoznavnosti...*

Na Beverly Hills-u so že razglasili nominacije za nagrade GRAMMY-jev. Med imenovanimi je tudi kanadski Slovenec, kralj polke, WALTER OSTANEK, ki je bil nagrajen z grammy-jem že trikrat. Naš popularni rojak še vedno nastopa v svojem rojstnem kraju, St. Catharines, kjer smo ga slišali v minulem poletju pri društvu Lipa Park.

Delova raziskovalna agencija Stik poroča, da koalicijske stranke v Sloveniji zgubljajo svojo popularnost, medtem ko postajajo opozicijske stranke bolj splošno priljubljene. Vendar so vladne stranke obdržale absolutno večino. Skoraj polovica pa je nezadovoljna z delom obeh, vlade (44.6%) in parlamenta (48.5%). 18.5% pa pravi, da sploh ne bodo glasovali.

Januarska anketa Centra za raziskovanje javnega mnenja "Politbarometer" v glavnem potrjuje rezultate "Stik-a". Ugotavlja upad zaupanja v predsednika vlade in predsednika republike. Podpora vladi je izrazilo le 52.9% - mesec prej pa 60.9% vprašanih. Z razvojem demokracije je bilo zadovoljnih le 41.5%. 52% vprašanih misli, da bo pristop Slovenije v EU njej koristilo in 42.1% meni, da bo letos povabljen v NATO. 76.4% vprašanih hoče zamenjati zastavo in 23.1% ni vedelo, kaj praznujemo 8. Februarja.

Pričakuje se sprememba Zakona o vojaški dolžnosti v RS. Po iniciativi Janeza Janše Državni

zbor podpira takojšnjo ukinitve obveznega vojaškega roka in sprejem odločitve o profesionalizaciji vojske v Sloveniji.

A resolution on relations with Slovenians living abroad was adopted by the parliament of Slovenia. The resolution aims to set down policies on Slovenian emigrants and is the first document of this kind. Lawmakers adopted also an amendment, which enables Slovenians living in countries plagued by serious political or economic crises to return to Slovenia. There are about half a million Slovenians living outside Slovenia.

The arrival of the EURO has revealed that Slovenians had more foreign currency stashed away in their socks, mattresses and other hiding places that even the boldest analysts had expected. According to the Bank of Slovenia, the influx of foreign currency in the last four months of 2001 totaled the equivalent of 676 millions EUROS.

20. januarja, ob 50. obletnici zažiga tedanjega ljubljanskega škofa Antona Vovka na novomeški železniški postaji, se je ob blagoslovu spominske plošče na ta tragičen dogodek metropolit Franc Rode vprašal: 'Zakaj je prišlo do tako nezaslišanega dejanja v dolenski metropoli?' Dodal je tudi, ko je maja 1945 komunistična partija prevzela oblast je kmalu po tem pognala v smrt na desetisoče nedolžnih žrtev in si tako utrdila svojo oblast na zločinu, ki mu ni primera v naši zgodovini. Škof Vovk je sedaj eden od slovenskih svetniških kandidatov.

Vatikanski sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem o pravnem položaju rimsko-katoliške cerkve je bil poslan v presojo ustavnemu sodišču, kateremu bo sledila ratifikacija v Državnem zboru. Ta konkordat bo pomenil novo obdobje med RS in RKC, katerega pobudnik je bil metropolit Franc Rode s sodelovanjem predsednika RS Milana Kučana. Ljubljanski nadškof je Kučana tudi seznanil s srečanjem

predsednika RS Milana Kučana. Ljubljanski nadškof je Kučana tudi seznanil s srečanjem škofov jugovzhodne Evrope (12.-13. marca v Celju) in slovestnostjo na Brezjah (18. maja), ko bodo razglašeni sklepi plenarnega koncila RKC, katerega naj bi se udeležil tudi kardinal Josef Tomko, osebni papežev odposlanec.

V Ljubljani so ustanovili "Slovenski odbor za NATO". Pobudnika za ustanovitev društva sta bivši obrambni minister Janez Janša in sedanji minister za zunanje zadeve dr. Dimitrij Rupel. Članov tega novega društva je sedaj okoli stopetdeset. Po besedah Janeza Janše naj bi društvo zapolnilo praznino v podporo članstvu pri NATO, saj kot je znano med civilnimi, nestrankarskimi in neprofitnimi organizacijami v Sloveniji skoraj ni takšnih, ki bi vstop v zvezo NATO odobraval.

Predsednik SDS Janez Janša in skupina poslancev so predlagali nujen popravek v pomorskem zakoniku, ki ni star niti eno leto. V njem je namreč ena odločba, ki onemogoča plutje tujih plovil na jedrski pogon v slovenskih teritorialnih vodah. Take vojaške ladje ne bi smele pripluti v Slovenijo - tudi NATO-ve, kar bi lahko preprečilo sprejem Slovenije v NATO. Po novem bo dovoljeno tujim ladjam na jedrski pogon ali vojaškim ladjam z jedrskim orožjem pristajati v Kopru.

V Sloveniji je 16-članska skupina strokovnjakov NATA v februarju proučevala razmere v slovenski vojski in zadovoljno ugotovila napredek od lani, ko je bila podobna ocena dokaj kritična. Šef skupine Edgar Buckley je zadovoljen dejal, da je Slovenija naredila veliki napredek na vseh področjih, od političnih, pravnih in ustavnih do varnostnih, obrambnih ter ekonomskih. Pohvalil je tudi odločitev Slovenije, da bo povečala število vojakov v SFOR-ju v BiH.

Nedavno na sestanku pacifistov, med katerimi sta bila tudi profesor Rudi Rizman in pisatelj Tone

Peršak, je zunanji minister dr. Dimitrij Rupel na njihovo vprašanje odgovoril, da po njegovem mnenju je prepričanje pacifistov, da Slovenija lahko obstaja brez orožja, lepa in plemenita ideja, vendar v dandanašnjih okoliščinah neizvedljiva.

Kasneje je Rupel tudi dodal: »Nihče ne želi, da bi prišli v položaj, ko bi potrebovali vojaško pomoč. Toda ali lahko v resnici rečemo, da se nam čez deset let nemore nič zgoditi? Je kdo od nas leta 1980 mislil, da nas bo leta 1990 napadla JLA?«

Strokovnjaki napovedujejo, da od 111,951 kmetij v Sloveniji v letu 1991, je bilo predlani tam samo še 86,366 in pričakujejo, da bo koncem tega desetletja preživelo le 60,000 kmetij. Izgleda, da je agrikultura izumirajoča ekonomska panoga, saj povprečna starost sedanjega kmeta je preko 58 let. Zato ni čudno, da samo 3% posluje pozitivno in ostali so vsaj delno odvisni od državne podpore.

Govori se, da bo kljub soglasni opoziciji manjšinskih strank Ontarijska vlada predala 'Hydro One' del bivšega podjetja 'Ontario Hydro' naprodaj najvišjemu ponudniku. Večina ekonomskih analiz je nakazala, da je Hydro One dovolj ekonomsko močan in sposoben, da bo uspešen konkurirati. Bojimo se, da bo s tem dana tujim pohlepni investitorjem priložnost, da obogatijo na račun ontarijskih potrošnikov elektrike.

Veljavnost starih (modrih) slovenskih potnih listov bo potekla 5. avgusta letos, zato morajo biti vsi čimprej zamenjani v nove (rdeče). Ti se lahko dobijo ali v Sloveniji ali pa na Veleposlaništvu v Ottawi in Generalnemu konzulatu v Missassaugi kakor tudi v Hamiltonu v času konzularnih ur z osebno prisotnostjo prosilca. Po pošti ni mogoče dobiti novih potnih listov, katerih taksa znaša \$90.00 in za polnoletne veljajo deset let. Važno je tudi, da slika prosilca odgovarja strogim standardom. Za podrobnosti prosimo pokličite veleposlaništvo v Ottawi, tel.: 1-613-565-5781.

Uredništvo Glasila je pred kratkim dobilo dva monumentalna dela in zanimiva priročnika za tretje tisočletje, ki sta bila lani izdana v matični Sloveniji:

Slovenski pravopis (Šesta izdaja, julij 2001), ki vsebuje preko 1800 strani in več kot četrtiljona besed. Je večji in težji kot torontski telefonski imenik, a vsekakor zelo dobrodošel v našem uredništvu.

National Atlas of Slovenia (v angleščini, a se dobi tudi v slovenščini), ki ima skoraj 200 strani, preko 100 zemljevidov, 76 barvnih slik ter 24 grafičnih ilustracij. Za več podrobnosti pogledjte oglaš objavljen v tej številki Glasila.

Cena vsake knjige je \$130.00 (kan.), vendar je baje pravopis že razprodan. Knjigi sta na vpogled pri uredništvu Glasila kanadskih Slovencev.

Prešernova rojstna hiša je v nevarnosti da se sesede, saj se na hiši že pojavljajo razpoke. Več kot 35,000 ljudi jo je lani obiskalo in po besedah domačinov je kletni prostor, podprt z lesenimi tramovi, najbolj kritičen. Vendar lokalne oblasti zagotavljajo, da je njegova hiša na Vrbi varna za obiskovalce. Upamo, da je to res.

Prešernova rojstna hiša

Ravnokar smo uradno zvedeli, da je bila Magdalena Tovornik končno poslana v Paris kot Veleposlanica za Francijo. Nobene omembe pa ni, kaj sa dogaja z Veroniko Stabej, ki je bila istočasno z njo imenovana decembra 2001, kot veleposlanica za Kanado...

JEZIK IN OBLAST

Vinko Ošlak v Delu

"Moč kakega jezika ni v tem, da tuje odklanja, temveč, da tuje požre." J. W. Goethe

Izid novega slovenskega pravopisa je bilo večje avtoritarno dejanje kakor recimo sprejem nove slovenske ustave. Jezik je po svoji naravi, celo po svojem nastajanju, spreminjanju, varovanju in negovanju povsod povezan z oblastjo. Tu se ne mislim ustavljati ob narodnostih v samem konceptu in ob posameznih obravnavah, kakor je recimo prav smešna stran o pripravi rokopisa, ki nas muči s tipografijo, ki je že lep čas ni več, in se dela, kakor da je izum računalniške obdelave besedil najbolj skrbno varovana ameriška vojaška skrivnost. Vsekakor bi človek pričakoval uvod na vsaj eni strani, kjer bi bila podana definicija, na kaj se ta debela zbirka pravil in slovarskega gradiva sploh nanaša. Če kdo hoče celo s sodišči in policijo varovati slovenski jezik, naj ga potem najprej vsaj definira, v nekaj stavkih opiše njegovo nastajanje in uporabniku razloži, po kakšnem kriteriju so nekatere oblike odsvetovane ali celo prepovedane. Manjkajo razvidna načela, na katera so se sestavljenci (če so se, kajpada?) pri svojem delu naslanjali in na katera se utegnejo sklicevati, če jih bo kdo prijel za besedo. Povedati morajo, od kod jim oblast zapovedovanja in prepovedovanja.

Zakaj godrnjam nad vsem tem? Ker menim, da lahko svoj jezik, če ga v resnici imamo tako radi, kakor se pridušajo njegovi varuhi, najbolje obvarujemo umiranju, kvarjenju ali upadanju tako, da se ozremo po tistih, od katerih se počutimo jezikovno najbolj ogrožene. Očitno je njihova jezikovna politika tako uspešna, da sega prek svetovnih morij do nas in nam grozi upihniti srečo tako ljubljene jezika. Trenutno je ta jezik, pri katerem se kaže učiti pametnega

varovanja, angleščina, nekoč je to bila nemščina, nekaj časa celo srbohrvaščina, v prihodnje utegne biti to španščina, arabščina ali mandarinščina. Angleščina izkazuje neko nenavadno moč, ki bi jo človek skorajda imel za skrivnostno, saj kljub svojim strukturnim, predvsem pa pravopisnim in fonetičnim problemom brez uporabe nasilja, celo na račun ogroženih narodov samih, osvaja vedno širša področja. Angleščina je menda četrti največji izvozni artikel Velike Britanije. Kako si je vendar mogoče to razložiti? Kljub temu, da je ta jezik zaradi svoje slabe selektivnosti kriv za vrsto letalskih nesreč - pred kratkim, ko smo se spominjali največje slovenske na Korziki, so oblasti končno priznale, da je bil za to v glavnem kriv jezikovni nesporazum - se neustavljivo širi in vsaj pri mlajših ljudeh ne naleti na nikakršne pomisleke, kaj šele odpor.

Angleži nimajo pravopisa, kakor ga imamo Slovenci in kot ga v manjši meri imajo Nemci. Angleščino ne varuje oblast, angleščino varuje in ohranja vzgled! Nekje sem prebral anekdoto o angleškem časopisnem lektorju. Dopisnik časopisa ga je vprašal, zakaj mu ni popravil besedila. Vrli lektor mu je odgovoril, kakor lahko odgovori le sin Albiona (*bele skale južne Anglije, i. e. poetičen izraz za Anglijo - op. ur.*): "Kar sem razumel, tega ni bilo treba popravljati, saj sem stvar razumel - česar pa nisem razumel, tega nisem mogel popraviti, saj nisem mogel vedeti, kaj želite povedati..." Anekdota pretirava, a tudi v tem pretiravanju je zrno resnice. Večina vzgojenih Angležev nekako shaja brez konjička, da bi namreč neprestano popravljali jezik drugega, brez kakršnega bi bilo življenje povprečnega Slovenca nepredstavljivo. Ker pa

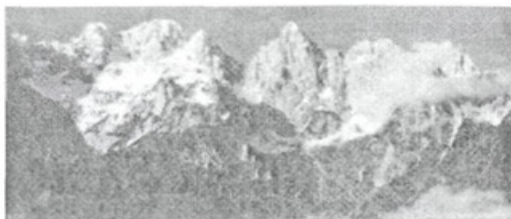
imajo vzgojeni in izobraženi ljudje v Angliji višji socialni status kakor slabše vzgojeni in izobraženi, skušajo ti na nižji lestvici posnemati one na višji, posnemati predvsem v jeziku, in to je mehanizem angleške jezikoslovne kibernetike. Razumljivo je, da se zdi pri narodih, kjer veljata izobraženost in vzgojenost skoraj za sramoto, uporaba prisile nujna. Žal brez vsakega uspeha! Predvsem mladi ljudje v angleščino nekako emigrirajo. Vsakdo skuša ubežati večjemu pritisku in priti tja, kjer je pritisk manjši ali ga pa sploh ni. V angleščini nihče nikogar ne preganja, zato imajo ljudje, predvsem spet mladi, tam občutek večje svobode in sproščenosti, kakor tudi v resnici je. V slovenščini ne srečuješ rojakov, temveč poklicane in nepoklicane, usposobljene, še raje pa neusposobljene jezikovne revizorje, ki neprestano skušajo dopovedovati, da si bedak in da ne znaš lastnega jezika. Slovenec je Slovincu - ne volk kakor v rekle, temveč - slavist! Kdo ne bi ušel! Angleščina trenutno osvaja svet iz treh vzrokov: najprej zaradi vojaške in nato tudi gospodarske zmage in prevlade angloameriškega sveta po drugi svetovni vojni; zaradi jezikovnih lastnosti angleščine (zaradi pomanjkanja lastne morfologije se kot virus lahko naseli v vsakem drugem jezikovnem sistemu) in nenasilne jezikovne politike Angležev; zaradi realne in še vedno ne zadoščene potrebe po skupnem jeziku človeštva.

Sprejemati ameriški način življenja, a protestirati zaradi zmagovanja angleščine, je protislovno. Poostrovati jezikovni režim v lastnem jeziku in se čuditi uhajanju mladine v

angleščino, je slepo. Posmehovati se esperantu kot nevtralnemu jeziku človeštva in obenem preklinjati angleščino, je neinteligentno. Vsakdo lahko izbira... (Delo 28/01/02)

NEW NATIONAL ATLAS OF SLOVENIA

The new National Atlas of Slovenia is a great reference book for students of all ages and a captivating portrait of Slovenia to share with friends or give as a gift. The well documented and handsomely presented atlas has over one hundred maps, 76 colour photographs and 24 tables and graphs in its nearly two hundred pages. Recently translated into English, it is imported by:

MARK RYAVEC, the Consul General Emeritus of Slovenia in Los Angeles.

To order it, please send a cheque payable to:

**Delphi Associates, "Slovenian Atlas",
453 Rialto Ave, Venice, CA 90291, USA**

Cloth-bound edition is available at \$130 Can. (\$75 U.S.). Special leather-bound collector's version is priced at \$175 Can. (\$100 U.S.).

The prices include shipping and handling. The cloth-bound edition is also available in the Slovenian language. Please allow several weeks for delivery.

For additional information please e-mail:

**delphiassociates@mediaone.net
or telephone: (310) 392 4843.**

SREDOZEMLJE - SIBIRIJA

(Slovenija in Rusija med Vzhodom in Zahodom)

Dr. Jožko Šavli

Zanimanje za prometno lego in za geopolitični položaj Slovenije, v odnosu na Evropo, se mi je vzbudilo že v šestdesetih letih, v času mojega univerzitetnega študija v Ljubljani. Slovenija je bila takrat še globoko v S. F. R. Jugoslaviji, ki se je, kljub formalni federaciji in samoupravi zveznih republik, dušila v centralizmu Beograda. Le-tega sta predstavljali tajna služba in jugoslovanska armada, ki sta po svoji mreži zaupnikov nadzorovali vse pore političnega in gospodarskega življenja po republikah. Centralizem je s strani Belgrada predstavljal v prvi vrsti pošastno izžemanje preko številnih davkov ali pa kar podtalno ropanje. Vendar ne samo tega! Oviral in zadrževal je tudi gospodarski in kulturni napredek po republikah, tako da bi spodkopal obstoj posameznih narodov kot takšnih.

Slovenija, ki je bila ob koncu druge svetovne vojne po razvitosti na ravni sosednjih dežel v Avstriji in Italiji, je bila pri tem nedvomno najbolj prizadeta. Večino njenega družbenega produkta si je prisvajal Beograd, tako da je že v nekaj letih povsem zaostala za svojima sosedama na zahodu in na severu. Še huje! Centralistični Beograd jo je s svojo politiko hotel izolirati od evropskih prometnih tokov, in v dogovarjanju s skupnostjo Evrope predlagal železniški in cestni koridor proti Jugo-Vzhodu, ki bi iz Nemčije potekal preko Dunaja in Budimpešte na Beograd in naprej proti Carigradu. Tako bi mednarodni prometni tokovi Slovenijo povsem obkrožali.

V Sloveniji so sredi šestdesetih let let izdelali načrt prometnega križa. V njenem središču Ljubljani se namreč križata dve pomembni evropski prometni smeri: *Berlin - Praga - Dunaj - Ljubljana - Trst (Italija) ter Frankfurt - Muenchen - Beljak - Ljubljana - Zagreb - Beograd (Bolgarija, Turčija).*

Projekt za izgradnjo teh prometnih poti je bil potem predložen tudi mednarodni banki, ki je dala soglasje za posojilo, s katerim bi začeli gradnjo najbolj kritičnih odsekov, ki so na tem prometnem križu in ki so že tedaj predstavljali najbolj ozka grla in zagato v mednarodnem prometu. Toda ljubosumni Beograd je posojilo mednarodne banke blokiral.

Takšen ukrep Beograda je spodbudil odkrit upor takratnega republiškega vodstva komunistične partije v Sloveniji, ki mu je bil na čelu popularni Štane Kavčič. On je bil verjetno eden redkih, če ne edini slovenski partijski prvak v takratni Evropi, ki je užival splošno ljudsko podporo. V Beogradu mu tega niso pozabili in tako je bil kasneje, v splošni čistki liberalnih voditeljev po jugoslovanskih republikah leta 1971, odstavljen. Vendar pa je Beograd, zato da bi vsaj nekoliko pomiril slovensko javno mnenje, potem dopustil gradnjo dveh najbolj kritičnih odsekov na omenjenem cestnem križu.

Na vsak način pa je bilo še daleč od tega, da bi v Sloveniji začeli reševati celoten problem prometnih povezav glede na položaj, ki ga ima Slovenija v Evropi. Načrtovalci pri republiški vladi v Sloveniji so vso pozornost posvetili prometnim zvezam med Ljubljano in evropskim Zahodom - in deloma še Mariboru. Blizu tega mesta se namreč nahaja pomembni prehod z Avstrijo, ki ga je bilo nujno potrebno obnoviti in dograditi za izredno povečan avtomobilski in tovorni promet. Nikakršne pozornosti pa niso bile deležne pri vladnih načrtovalcih povezave Slovenije z evropskim Vzhodom, to je, izdelavi načrta za izgradnjo povezav, bodisi železnice ter avtoceste, z Madžarsko. Preko te države poteka namreč iz Slovenije nič manj pomembna prometna smer na sever: na Slovaško, Češko in Poljsko, in na sever-vzhod: v Ukrajino in Rusijo (takrat še Sovjetska Zveza).

Obstoječa železniška zveza z Madžarsko je bila prekinjena že leta 1949, potem ko je prišlo do spora med Titom in Stalinom. Kasneje, tudi po normalizaciji razmer, je zveza ostala prekinjena. Leta 1964 so na odseku kakih 20 km med krajema Murska Sobota in Hodoš, mejnim prehodom z Madžarsko, ukinili zaradi "racionalizacije" tudi potniške vlake ter pobrali železniške tire. Cestni mejni prehod z Madžarsko pri mestu Lendava so sicer spremenili iz "meddržavnega" v "mednarodni", vendar pa niso načrtovali nikakršne povezave, ne hitre ceste in še manj avtoceste iz notranjosti Slovenije, in sicer na odseku Maribor - Murska Sobota - Lendava.

Že površen pogled na zemljevid pa nam jasno pokaže, da poteka prav preko Slovenije tudi južni koridor Evrope, to je, najkrajša povezava med Zahodom in Vzhodom, ki se potem nadaljuje še naprej v Sibirijo, vse do Japonskega morja. Ta prometna smer je naslednja: *Barcelona (Španija) - Marseille (Francija) - Milan (Italija) - Ljubljana (Slovenija) - Budimpešta (Madžarska) - Kijev (Ukrajina) - Moskva - (Rusija) - Jekaterinburg - Sverdlovsk - Vladivostok in dalje preko morja na Japonsko.*

Na tej smeri so do sedemdesetih let obstajale le prometne povezave po krajevnih odsekih. Toda na razdalji med Mursko Soboto in Hodošem na madžarski meji so bile tudi te povsem prekinjene. Tako po južnem koridorju, potem ko bi se načrtovalci zavedali njegovega pomena, ni bilo mogoče poslati niti kakega poskusnega vlaka.

Bilo je več kot nenavadno, da načrtovalci prometnih zvez pri republiški vladi Slovenije v Ljubljani niso videli pomena tega koridorja. Načrtovali so prometne zveze Slovenije izključno proti Zahodu, četudi so imeli polno pristojnost, da bi jih načrtovali tudi proti Vzhodu, in da bi tako javnosti v Evropi iznesli pomen južnega koridorja.

Šlo je nedvomno za neke vrste *kompleksa*

večvrednosti, ki jo je imela Slovenija v samoupravni Jugoslaviji s tržnim gospodarstvom, nasproti mnogo bolj zaostali komunistični vzhodni Evropi.

Da bi na tak ali drugačen način vsaj kdo vzbudil v Sloveniji zanimanje za omejeni južni koridor, sem v sedemdesetih letih v slovenskem tedniku *Gospodarstvo* v Trstu objavil dva članka o prometni legi Slovenije. Moj drugi članek z isto temo je izšel v italijanski reviji *Iniziativa Isontina*, ki je takrat izhajala v Gorici (Italija). Članek je imel pomenljiv naslov *Mediterraneo - Siberia, Gorizia porta orientale (Sredozemlje - Sibirija, Gorica kot vrata na vzhod).*

V članku sem poudaril, da je prav preko Gorice in Slovenije že pod Rimljani potekala pomembna rimska cesta med Italijo in Panonijo (današnjo Madžarsko). Ta povezava tudi danes ohranja svoj geo-strateški pomen, ki bo nedvomno prišel do veljave, kakor hitro se bo geopolitična slika Evrope nekoliko spremenila in bo omogočena še bolj prosta blagovna izmenjava med Zahodom in Vzhodom.

V Gorici, mestu na severovzhodni meji Italije, ki vidi svoj gospodarski razmah predvsem v povezavi z Vzhodom, so take pobude zelo dobrodošle. Žal pa v tem mestu primanjkuje sposobnega osebja, ki bi znalo slovanske jezike in bi se lahko živelo v v kulturne, gospodarske in politične razmere na Vzhodu. Na odgovornih mestih, kot je predvsem goriška Gospodarska zbornica, skorajda ni človeka s širšim znanjem in obzorjem. Mesto je prirejalo celo velesejem za Vzhod, imenovan *Espomego* (kratica za Esposizione Merceologica Goriziana), ki pa nikoli ni prav zaživel. Gorica žal ohranja še naprej značaj provincialnega mesta.

V Ljubljani, kjer v tistih letih, zaradi komunistične diktature in tudi zaradi ljubljanske zaprtosti, ni bilo mogoče objaviti nikakega članka, četudi ni bil politične narave (in ga ni mogoče še danes!), na omenjeni članek ni bilo nikakega odziva. Ni ga bilo, četudi je bil

objavljen "na Zahodu", pred katerim je imel partijski aparat v Sloveniji prav očiten *kompleks manjvrednosti*. Pravim "očiten", ker se nedvomno ni pojavil in vzdrževal sam od sebe. Vzdrževala ga je mreža zaupnikov Beograda, zato da bi slovenski človek v takšnem vzdušju izgubil zaupanje v svojo narodnostno identiteto, se vdal v usodo, opustil svoj slovenski jezik in prevzel srbohrvaškega. Obstajal je namreč natančen načrt za širjenje srbohrvaščine v Sloveniji in za njeno prevlado nad slovenščino v tamkajšnji javnosti. Slovenci so se morali v smislu tega načrta počutiti manjvredne.

Po istem načrtu je bilo Slovencem dovoljeno, da so se proti Vzhodu čutili "večvredne", tako da niso iskali gospodarskih stikov z vzhodnimi državami, predvsem ne s Sovjetsko zvezo, posebno z Rusijo, ki je imela svojo težo tudi na svetovnem merilu. In to kljub temu, da so si bili Slovenci in Rusi v 19. stoletju prav do prve svetovne vojne v najboljših prijateljskih stikih. Te prekinjene kulturne in gospodarske odnose je Belgrad izkoriščal, tako da je imel s Sovjetsko zvezo nesporen monopol v kulturnih stikih in v trgovini.

Sredi osemdesetih let pa se je ideološka in politična podoba začela hitro spreminjati. V državah na Vzhodu so drug za drugim propadali komunistični režimi. Posamezni narodi so oklicali svojo samostojnost, med njimi leta 1991 tudi Slovenija. Na ozemlju južnih republik nekdanje Jugoslavije je izbruhnila večletna vojna. Tedaj se je blagovni promet med Vzhodom in Zahodom povsem usmeril preko Madžarske in na mejnemu prehodu pri Lendavi so nastale velike zagate. Potreba po neposredni železniški zvezi Slovenije z Madžarsko je postala kritičen problem.

Bilo je potrebnih kar 10 let, da so se načrtovalci v Ljubljani izdvojili iz nekdanjega jugoslovanskega mišljenja, izdelali ustrezen načrt za novo železniško povezavo na odseku med Mursko Soboto in madžarsko mejo pri Hodošu, in jo uresničili. Priključka avtoceste na mejnem prehodu z Madžarsko sicer še ni, vendar je v načrtu. Za obstoječe razmere v Sloveniji je že to veliko. Zaradi konkurence med državami ob Sredozemskem in onimi ob Severnem morju je, še zlasti zaradi pobude Italije, znova prišel na dan načrt južnega koridorja, vse od Barcelone naprej, katerega bodo začeli postopoma uresničevati.

JE KANADA ZA SLOVENIJO ŠE VEDNO "BANANA REPUBLIC"?

Vladimir Urbanc

Kanada, čudovita dežela, bogata in prostorna: *Mare usque mare*, od Atlantika do Pacifika in Severnega morja. Kanada je za Rusijo z 9.970.610 kvadratnih kilometrov druga največja dežela na svetu. Ima preko 31 milijonov prebivalcev. "*Strong and free, from far and wide, o Canada*" poje kanadska nacionalna himna. Kanada je bogata dežela v poljedelstvu in živinoreji, takoj za ZDA največji *world bread basket*, da ne pozabim omeniti bogato ribarstvo tako na Atlantiku kot na Pacifiku in tisočeri jezer. Kot taka bi lahko Kanada preživljala več kot pol milijarde prebivalstva. Kanada kar brsti v bogastvu, ki ga njena dežela skriva v globini in

pod morjem: od olja do zemeljskega plina, rudnikih premoga, urana, bakra, boksida, aluminija, srebra, zlata in celo diamantov. Na površini pa ima v tisočeri jezerih sveže pitne vode in rek, nekatere zajezone pri največjih elektrarnah na svetu, ki dajejo ceneno električno energijo - ne samo kanadski industriji in kanadskim prebivalcem, ampak tudi sosedom v ZDA. Še neizkoriščena oljska polja v Alberti naj bi vsebovala več olja kot ga ima Južna Arabija. Veliko njenih rek se še neizkoriščene izlivajo v morje. Kanada pa ni samo dežela naravnega bogastva ampak je tudi dežela najnovejše svetovne tehnologije: v predelavi bakra, aluminija

ter v avtomobilski in letalski industriji. Marsikateri del vesoljskih raket je produkt Kanade, ki tudi izdeluje in izvažata nuklearke. Da ne pozabim omeniti ogromne površine gozda v Kanadi, ki jo tako uvrsti med glavne izvoznice gradbenega lesa in papirja. Zaradi naravnih požarov pogori v Kanadi vsako leto več gozda kot ga poseduje vsa Slovenija.

Kanado res lahko imenujemo deželo novega tisočletja in ki bo v tem tisočletju protagonist na odru svetovnih trendov ekonomije z največjim rezervoarjem pitne vode in z največjo svetovno rezervo energije od premoga, plina, olja do urana in električne energije. Pri tem pa se lahko vprašamo ali bo Kanada obdržala svojo suverenost saj meji na ZDA, nekako kot bi spala v skupni postelji s slonom. Ta velikani v skupni postelji lahko z vsakim svojim trzajem, kašljem ali kihom do kosti pretrese Kanado. Že sedaj se pretaka v Kanadi veliko ameriških investicij, ki lahko dirigirajo cikle blagostanja in recesije v Kanadi, ki je tesno povezana z ameriško ekonomijo.

To rečeno in povedano se lahko res vprašamo zakaj Slovenija po desetih letih še vedno ni odkrila in izkoristila potenciala ekonomske izmenjave med Slovenijo in Kanado in zakaj še vedno smatra Kanado za "banana republic"? Leta 2000 je Slovenija izvozila v Kanado samo v vrednosti dvajset milijonov ameriških dolarjev. Toliko izvozi iz Kanade v ZDA malo podjetje z desetimi delavci...

15. januarja 1992 je bila Kanada prva izvenevropska država in ena od prvih prestižnih držav, ki je priznala suverenost Slovenije. Tedaj je Slovenija tudi odprla veleposlaništvo v Ottawi in imenovala g. Marjana Majcna za prvega veleposlanika v Ottawi. To so bili časi prvih negotovih korakov neizkušene slovenske diplomacije.

Njega je oktobra 1997 zamenjal izkušeni diplomat, doktor mednarodnega prava dr. Božo Cerar, ki se je trudil, da bi prišlo do večje

ekonomske izmenjave med Slovenijo in Kanado. V tem pa ni uspel, ker v Sloveniji ni naletel na sodelovanje in voljo pristojnih ekonomistov, tako državnih kot privatnih. Dr. Cerar je dosegel kar nekaj diplomatskih uspehov med drugimi socialni sporazum varnosti med vlado R. Slovenije na eni in med vladama Quebeca in federalno Kanado na drugi strani. Dr. Cerar je bil tudi instrumentalen v povezavi vseh kanadskih Slovencev različnih ideologij. Zapustil je Kanado *cum laude* od slovenske skupnosti v Kanadi kakor tudi diplomatskega foruma iz Ottawe.

Pričakovali smo, da bo dr. Cerarju kmalu sledil novi ambasador, ki bo nadaljeval njegovo uspešno delo. *Delo* (20/12/01) napoveduje, da mu bo sledila oseba "povsem brez diplomatskega pedigreeja". Ker te osebe ne poznam, ne morem soditi njene diplomatske sposobnosti in je zato ne moremo prejudicirati. Saj nas lahko v Kanadi tudi presenetijo, zlasti ker obvlada angleščino in francoščino, kar bo koristno, ker v provinci Quebec živi kar šest milijonov Frankofonov. Četudi Slovenija ne polaga posebne pažnje Kanadi, kdo jo tam predstavlja (morda zato ker tudi Kanada nima svoje diplomatske izpostave v Ljubljani), ni tako važno kdo je tam, če nima pri svojem delu podporo pristojnih ministrstev in vplivnih ekonomskih ter gospodarskih organov doma. Brez take podpore je veleposlaniško delo zelo otežkočeno.

Drugi aktorji iz Slovenije, ki naj bi se zanimali za Kanado, so Gospodarska zbornica Slovenije in druge državne in privatne slovenske gospodarske institucije. Slovenskih investicij, tako državnih kot privatnih, v Kanadi ni. V Torontu kjer je center slovenstva in center slovenskega kapitala, bi se lahko aktivizirala Gospodarska zbornica iz Slovenije v povezavi s slovenskimi bankami, slovensko industrijo, slovenskim turizmom itd. V Torontu in okolici živi veliko premožnih Slovencev in uspešnih gospodarstvenikov stare emigracije. Njihov kapital bo kmalu na podlagi dedovanja prešel na drugo in tretjo generacijo Slovencev. Te mlade rodove bi morala Slovenija

seznaniti in povezati z vrhunskimi slovenskimi poslovneži in znanstveniki in jim istočasno pokazati lepote Slovenije. Slovenija naj sledi zgledu sosednjih držav kot so *Italija, Avstrija in Madžarska*, da se lahko njeni izdelki uspešno prodajajo v Kanadi. V vsem tem iz Slovenije ni odziva.

Montreal je eno največjih rečnih pristanišč na svetu in povezava Koper-Montreal bi bila lahko odskočna deska izvoza med Slovenijo in Kanado. Zakaj je Kanada za Slovenijo po 10. letih še vedno "*banana republic*" boste morali najti odgovor v Sloveniji.

(Čeprav se nam zdi vaša gospodarska analiza malce naivna, je provokativna ter zanimiva in

zato vredna objave. Verjetno je vam tudi znano, da se slovenska vlada zaveda nezadovoljivega gospodarskega razmerja med Slovenijo in Kanado, ker sicer ne bi imenovala že 6. julija 2001 svojega "iskušenega protokolarnega diplomata", 73-letnega dr. Zlatka Verbiča, uspešnega dentista v pokoju, za svojega Častnega Konzula Republike Slovenije. Kot objavljeno v slovenskih medijih, dr. Zlatko Avrelius Verbič naj bi se "povsem posvetil razvijanju gospodarskega sodelovanja" med Kanado in Slovenijo. Z vami, gospod Urbanc, mi vsi pričakujemo, da nas bo Častni Konzul dr. Verbič kmalu seznanil in presenetil s svojimi programi in načrti do njihove uspešne implementacije.)

SLOVENCİ V ARGENTINI

Vladimir Urbanc

Kljub temu, da številčna slovenska emigracija v Argentini ni nikoli prišla do velikega bogastva, so se vendar uspešno združevali v številna slovenska društva, ohranili slovenski jezik v drugi in tretji generaciji mlajših rodov, ohranili slovensko kulturo v veliko večji meri kot pa Slovenci v ZDA, Kanadi in Avstraliji. Sedaj se pa nad Argentino zbirajo črni oblaki ekonomskega zloma in to bo usodno tudi za marsikaterega Slovenca, ki tam živi.

Montrealski dnevnik *The Gazette* poroča, da se zaradi gospodarske krize v Argentini veliko Judov seli v Izrael. V Argentini naj živi približno 200.000, ki so judovskega porekla, in od teh je kar 10% obubožanih in potrebnih podpore izraelskih organizacij. Zato je leta 2001 emigriralo v Izrael 1.500 Judov, letos pa že kar 3.000. Država Izrael jih sprejema z odprtimi rokami in jim nudi vse socialne podpore ter priskrbi tudi zaposlitev in stanovanja.

Kako pa je Slovenija v odnosu z argentinskimi Slovenci? Koliko Slovencev se je po letu 1991 vrnilo v Slovenijo? Kdaj se bo vizija Slovenije do Slovencev v tujini spremenila? Zlasti do tistih, ki so sedaj v kritičnih finančnih problemih. Medtem pa Slovenija še vedno podpira v strankarskem priokusu kar število organizacij v delu s Slovenci po svetu kot so SIM itd. v duhu: "Slovenci po svetu, ohranite slovenski jezik, ohranite slovensko kulturo, ostanite pa kar tam, kjer ste in Slovenija bo zelo počaščena, ko boste tam tudi umirali v slovenskem jeziku". Nihče, niti slovenska država, pa ne vidi, da bi se veliko Slovencev rado vrnilo v domovino, zlasti tisti, ki sedaj nujno potrebujejo pomoči - Slovenci iz Argentine.

(Kot vidite v naslednjem članku, vaše besede niso padle na gluha ušesa. Vsa čast Državnemu zboru in dr. Dimitriju Ruplu.)

SLOVENIJA IN SLOVENCİ PO SVETU

Dr. France Habjan

Slednjič se je v Sloveniji nekaj premaknilo glede Slovencev izven meja domovine, predvsem za Slovence po svetu. 22. januarja letos je slovenski Državni zbor sprejel resolucijo, ki določa slovenskim državljanom s stalnim prebivališčem v tujini sodelovanje na volitvah in tako odpraviti številne težave, ki so jih slovenski državljani v tujini imeli v času volitev. Ta določba resolucije je bila za slovenske državljane v Kanadi (Toronto in Hamilton) dejansko uresničena ob priliki zadnjih državnobornih volitev 15. oktobra 2000. Veleposlanik dr. Božo Cerar je pri tem uresničenju imel odločilno vlogo. Veliko večjega zgodovinskega pomena pa bo imelo poglavje resolucije, ki govori o vračanju slovenskih rojakov iz tujine v domovino. Državi zbor je z absolutno večino podprl resolucijo, saj je za resolucijo glasovalo 74 od 75 prisotnih članov Zbora. Velike politične važnosti je tudi dejstvo, da so resolucijo podprle vse stranke koalicije in opozicije. Enkratni slučaj. V imenu vlade je resolucijo podprl zunanji minister Rupel, ki je zagotovil, da bo Slovenija zbrala o Slovencih v Argentini potrebne podatke in bo tako skušala uresničiti njihove želje. V glavnem se resolucija nanaša na slovensko skupnost v Argentini. Argentina danes doživlja resno gospodarsko, socialno in politično krizo, ki bo imela dolgoročne gospodarske in družbene posledice. V tej gospodarski zmedi so se znašle dobro organizirane in povezane slovenske skupnosti v velikem Buenos Airesu, Mendози, Cordobi in še v drugih krajih Argentine.

Po dobro preverjenih informacijah se tudi druge narodnostne skupine v Argentini resno pripravljajo na vrnitev v njihove domovine, kot na primer "furlanska skupnost" v Buenos Airesu in Mendози. V tej skupnosti je veliko Beneških Slovencev, ki so pričeli resno organizirati povratek v Italijo. Škof Alojzij Uran je po

pastoralnem obisku med Slovenci v Argentini javno izjavil v slovenskih medijih, da številni Slovenci gojijo željo po vrnitvi. Predvsem so to mlade slovenske družine. Slovenija danes nujno potrebuje mlajše generacije, da bo lahko vzdržala raven pokojninskih ter drugih družbenih in zdravstvenih zahtev. Vračanje Slovencev bi izdatno pripomoglo pri ohranjanju narodnega obstoja, ki danes ne kaže kaj razveseljive ampak bolj zaskrbljene podobe.

Da bi se mogel ta načrt uresničiti, bo treba precejšnje materialne pomoči od strani slovenske države in drugih slovenskih organizacij. Ustanovitev posebnih skladov, kot so na primer: sklad slovenske države, slovenski Karitas in po možnosti krajevni skladi. V Sloveniji je danes veliko število praznih domov, ki so namenjeni razpadanju, v resnici pa bi lahko služili kot prvo zatočišče povratnikom. Dejstvo je, da se je v neposredni preteklosti vrnilo že lepo število Slovencev, posebno mladih družin, ki so se zlahka vključile ne samo v vsakodnevno življenje, ampak tudi v splošno družbeno in kulturno življenje. Šole občutijo priliv novih učencev in učiteljev, v gospodarskem življenju strokovni delavci zapolnjujejo delovna mesta, nekateri kulturni delavci so se že povzpeli v sam vrh slovenskega kulturnega ustvarjanja. Dejstvo je, da so člani slovenske skupnosti v Argentini strokovno dobro podkovani in tudi pripravljeni sprejeti vsako zaposlitev.

Naj omenim tudi dejstvo, da je Svetovni slovenski kongres že ob svoji ustanovitvi 28. junija 1991 v ustanovnih listinah vzpostavil komisijo za vračanje zdomcev. SSK se bo tudi brez dvoma tokrat postavil ob stran tistim, ki se prizadevajo uresničiti ta pomemben načrt. Temu načrtu se bo tudi pridružil Kanadski slovenski kongres.

Slovenci po svetu so v času osamosvajanja 1991 in mednarodnega priznanja Slovenije 1992 moralno in materialno, brez kakršnekoli razlike, enotno podprli gradnjo mlade slovenske države in upati je, da bo tudi tokrat vseslovensko naprežanje v korist vračanja Slovencev iz Argentine uspešno in uresničljivo.

Brez pretiravanja lahko zaključimo ta zapis, da sta se slovenski parlament in vlada odločila omogočiti vrnitev argentinskim rojakom v domovino. Dr. Dimitriju Ruplu in članom parlamenta naj gre tokrat vse priznanje.

»GOSPODA SEM VIDELA«

(nadaljevanje s 14. strani)

prepoznala, mu je odgovorila s podobnim odgovorom, ki ga je že dala angelom. Zato jo je Jezus poklical po imenu in Marija ga je spoznala in v veselju je vzkliknila: »Rabuni! (kar pomeni Učitelj)« (Jn 20,16). Vsa vesela, da je videla Učitelja, je šla in to sporočila učencem: »Gospoda sem videla« (Jn 20,18). Učenci, še vedno negotovi in zaskrbljeni ob dejstvu praznega groba, so sprejeli to njeno veselo sporočilo z veseljem in z upanjem na srečanjem z Gospodom. Niso dolgo čakali. Še istega dne na večer se je Jezus prikazal enajsterim učencem in jim je pokazal prebodene roke in noge ter s sulico prebodeno stran.

Veselje učencev ob prvem Jezusovem prikazanju je bilo nepopisno. Njihov strah, obup in malovernost so izginili. V njih srcih se je naselilo upanje in vera. Za njih izgubljeni Učenik se je vrnil. Čeprav še ne razumejo vstajenja od mrtvih, ker še niso prejeli Duha Tolažnika, je bila kljub temu njihova notranjost napolnjena z veseljem in mirom.

Ženino sporočilo: »Gospoda sem videla«, je bilo prvo veselo oznanilo o Gospodovem vstajenju. To je bil dokaz in odgovor za prazen grob. Prazen grob in Jezusova prikazovanja so apostolom in učencem odprla njihova srca za

verovanje. Vera apostolov in učencev, ki je zgrajena na dejstvu praznega groba in Jezusovih prikazovanj, je dovolj močan temelj za naše verovanje. Na tem temelju je zgrajena naša vera v Jezusovo vstajenje in naše odrešenje. Kot kristjani opogumljeni z velikonočno vero, smo poklicani, da pokažemo svetu v vsem sijaju to resničnost vstalega Kristusa.

Velika noč nam torej daje upanje za naše osebno življenje in nam obljublja življenje po tem življenju, hkrati pa nam daje tudi odgovornost, da postanemo priče Vstalega Kristusa. Naša dolžnost je, da poiščemo v naši konkretni človeški situaciji, kako biti ljudstvo Vstalega. Zaradi naše globlje povezanosti s Kristusom, smo poklicani, da prinašamo luč, kjer je tema; da smo sol, kjer zavračajo Kristusa; da smo dobrota, kjer je krivica; da smo pot, kjer iščejo Kristusa; da smo resnica, kjer je laž; da smo življenje, kjer se pojavlja smrt...

Naj Vas Vstali Kristus napolni z upanjem in vero, da bi ti velikonočni prazniki Vam in Vaši okolici prinesli obilo Božjega blagoslova, miru in veselja.

VSESLOVENSKI KULTURNI ODBOR

*Želi vsem članom in prijateljem
vesele Velikonočne praznike!*

*In vabi na občni zbor
ki bo 13. Aprila, 2002
v prostorih generalnega
konzula
na 4300 village centre court,
mississauga
začetek ob 7:30 zvečer*

TURNEJA PIHALNEGA KVINTETA SLOWIND PO KANADI

(Posneto po pisanju dr. Damjane Bratuž in Ivana Dolenca)

Slovenski pihalni kvintet Slowind, ki ga sestavljajo člani Slovenske filharmonije, je na svoji kanadski turneji izkazal vse pohvale. V nedeljo 6. januarja je uspešno gostoval v Torontu v cerkvi sv. Jurija Mučenika. Toronto Star kritik William Littler je njihov koncert imenoval kot najzanimivejši glasbeni dogodek vikenda. Njihov repertoar je obsegal kompozicije štirih slovenskih skladateljev: Primož Ramovš, *Odgovori*, Uroš Rojko, *Ottoki*, Larisa Vrhunc, *Celo*, in Vinko Globokar, *Dicours VIII*.

Štiri dni kasneje, 10. januarja, je ta slovenski pihalni kvintet, pri glasbeni fakulteti univerze v Londonu, Ontarijo, pripravil seminar, kjer so Aleš Kacjan, flavta, Matej Šarc, oboa, Jurij Jenko, klarinet, Paolo Calligaris, fagot in Metod Tomac, rog, kanadskim kolegom in njihovim učencem predstavili slovenska in druga sodobna dela.

Kot pravi sporočilo, je občudovanje in navdušenje zbudil nastop - tako skupine kot posameznikov. Saj so bili zaradi vrhunske izvedbe Mateja Šarca kot solistu - podal je Beriovo *Sequenzo* za oboe - posebno hvaležni kanadski skladatelji, prisotni v dvorani.

Slovenski pihalni kvintet pa je nastopil tudi v soboto, 12. januarja, v Aeolian Hallu, kjer je predstavil poleg Hindemitha in Jeana Fraçaixa še *Odgovore* Primoža Ramovša ter *Discours VIII* Vinka Globokarja.

V Londonu pa so ob Globokarjevem delu s posebno igro luči omogočili publiki, da je ta potek skladbe mogla slediti v vsej njeni izvrstnosti, pestrosti in duhovitosti. Čeprav dopolnjena abonmajska serija ne bi dovolila naknadnega vstopa, so bili člani slovenske skupnosti vseeno povabljeni in so tako lahko prisostvovali velikemu uspehu naših mladih slovenskih virtuozov in se z njimi srečali tudi po koncertu. Člani kvinteta so se srečali po tem nastopu z uglednimi glasbeniki, akademiki in doktorskimi kandidati. Uspeli pa so si tudi ogledati znamenito knjižnico Mahler-Rose, kjer poleg rokopisov in drugih zakladov hranijo tudi Rodinov doprsni kip Mahlerja. Kanadski Slovenci kot ljubitelji glasbe bi bili tako veseli ponovnega srečanja z glasbeniki, ki znajo na edinstven način dokazati svoje znanje, virtuoznost in občutljivost do glasbe ter predstavitev dosežkov sodobnih slovenskih skladateljev.

SLOVENSKA KULTURNA GLASBENA USTVARJALCA V TORONTU

France Habjan

V soboto 23. februarja je v velikem koncertnem avditoriju gimnazije 'Father John Redmond' v Torontu Kanadski slovenski kongres priredil solistični koncert bas-baritonista **Marka Finka** iz Ljubljane. Na klavirju ga je spremljala pianistka **Nataša Valant**.

Marko Fink se je rodil v Buenos Airesu, kjer se je po končanem univerzitetnem študiju agronomije popolnoma posvetil pevski umetnosti. Pevsko se je sprva izobraževal in izpolnjeval v Argentini in kasneje v Evropi. Nastopal je na številnih odrih v Južni Ameriki in

Evropi, predvsem v Avstriji, Franciji in Sloveniji. Pred sedmimi leti se je dokončno naselil v Sloveniji in je ves predan slovenskemu kulturnemu ustvarjanju in dogajanju.

Na koncertu v Torontu se je Marko Fink predstavil z izredno izbranim in zahtevnim programom. V prvem delu programa je izvajal samospeve Franza Schuberta, ki sodijo v vrh genialnega melodičnega ustvarjanja. Pevčevo podajanje je bilo tako doživeto in občuteno, ki ga more izzvati samo visoka pesem. Klavirska spremljava Nataše Valant je s svojim izvajanjem dala temu delu programa poseben čar, ki ga zmore samo izkušena in umetniško oplemenitena ustvarjalka.

Iz Argentinske glasbene zakladnice se je Marko Fink predstavil s pesmimi skladatelja Carosa Gustaviana (1912-2000), s ciklom Flores argentinas v priredbi L. Benarosa. Njegova izvajanja so bila argentinsko občutena, na eni strani temperamentno igriva, na drugi pa občuteno melanholična. Fink jih je zapel, kot jih more zapeti samo argentinski umetnik. Klavirska spremljava je bila tudi tokrat bleščeče temperamentna.

Drugi del sporeda pa je obsegal samospeve slovenskih skladateljev Kamila Maška (Pod oknom), Frana Gerbiča (Kam?), Benjamina Ipavca (Pojdem na prejo), Jožeta Osana (Ne najdem domov), Alojzija Geržiniča (Baragova molitev), Stanka Premrla (Kmetiška), Antona Lajovica (Mesec v izbi) in Antona Ravnika (Slovenske narodne).

Omenjeni samospevi sodijo v vrh umetniškega ustvarjanja slovenskih skladateljev in Fink jih je izvajal suvereno in glasovno občuteno. Izstopile pa sta dve skladbi: Jože Osana 'Ne najdem domov' z besedilom Franceta Balantiča. Tej pesmi je skladatelj Osana dal pravo podobo

Balantiča in katero je Fink tudi pevsko odlično in prizadeto upodobil. Vsakdo, ki je poznal Franceta Balantiča je prav v tej interpretaciji skladbe mogel videti pesnika v doživljanju vojne tragike. Tudi 'Baragova molitev' je bila za občinstvo v Torontu prvič izvajana in je zato dala koncertu glasbeno svežost.

Po dveh dodatnih pesmi je solist Fink vse povabil naj skupno zapojejo znano "Kje so tiste stezice..." Bilo je res ubrano petje vseh prisotnih in doživljanje za marsikoga, ki je iskal "...tiste stezice, ki so včasih bile..." Občinstvu so bile na voljo tudi pevčeve zgoščenke, ki so kar hitro pošle.

Za lokalno slovensko skupnost je bil koncert pravo kulturno doživetje. Koncert je bil izredno dobro pripravljen in je imel tudi klasično koncertno podobo. KSK se je resnično potrudil in prizadeval, da bi predstavil slovenske kulturno umetniške osebnosti. In upati je, da je to tudi dosegel. Koncertu je prisostvovalo nad 400 poslušalcev.

V avdienci je bil tudi metropolit torontske nadškofije, kardinal dr. Alojzij Ambrožič, ki se je po koncertu tudi sestal z obema umetnikoma in obema tudi čestital.

VABILO

Kanadski slovenski kongres bo imel v soboto 13. aprila v dvorani župnije Brezmadežne na 739 Browns Line, Toronto, svoj letni občni zbor, ki bo združen s kulturno prireditvijo:

SLOVENSKA ISTRA V PESMI, SLIKI IN BESEDI

Na kulturni prireditvi bo slavnostni govornik, gost iz Slovenije, pravno-zgodovinski izvedenec, ki bo govoril na temo:

PIRANSKI ZALIV IN HRVAŠKO-SLOVENSKI ODNOSI

Slovenski rojaki, vabljeni!

SLOWIND IN TORONTO

Mark Jenko

In considering the response of *Slowind's* performance on January 6th, 2002 at the Church of St. George the Martyr, one is at odds to guess at their impact or success with the Slovenian audience. For many, the gathering under the seasons's rain and gloom provided an opportunity to celebrate Slovenian culture and identity. However due to the abstract nature of the compositions, there was no register which indicated anything traditionally Slovenian. The measure of this expectation could be visibly seen as several groups from the audience left during the intermission. Those that remained, spoke of the technical virtuosity of the ensemble in performing such complex contemporary compositions. The Slovenian compositions in question were chosen by Robert Aitken, the artistic director of the *New Music Concerts* series. In pre-concert discussion he revealed that they were perhaps the most daring and difficult pieces in *Slowind's* repertoire. Aitken's purpose in this selection was to demonstrate the full potential of the woodwind quintet, in an era when quintets have disappeared. As the discussion progressed with Paolo Calligaris (bassoon) the audience was informed that the wide variety of sonorities (rich musical colours), which the compositions would display, could not be achieved in other combinations of chamber music and that this factor created a real necessity for woodwind quintets.

Upon this discovery, coupled with the established fact of Ljubljana's long tradition of orchestral history, I knew then what made this a Slovenian event, which may have been lost on others - innovation and adaptation. That is to say, that the Slovenian compositions were not by themselves groundbreaking in relation to other avant-garde instrumental trends of the 50's, begun by prominent composers as such John

Cage, but that they demonstrate the sensibility in absorbing worldly influences in a pre-existing musical tradition. As a classically trained ensemble performing original Slovenian compositions, *Slowind* is indeed very promising. Moreover, the concepts of the compositions are pleasing as they suggest the modern condition of Slovenes across the world. We see this in the titles of the compositions as *Answers* (1974), Primoz Ramovs, *Ottoki* (1990/91) Uros Rojkos, *Celo* (1999) Larisa Vrhune and *Discours VIII* (1990) Vinko Globokar. (Virtuoso trombone player and avant-garde composer since the 1970s, Globokar recently won the Prešern Award, the highest slovenian award for achievement in arts).

After WWII many Slovenians left their homes and literally became island separated by long distances attempting to communicate in whatever fashion they had before them. And as in the performance of *Discours VIII* (1990), which is the musical equivalent of communication mix-ups, one can imagine this as a right of passage for many Slovenian immigrants. As a first generation Slovenian-Canadian, I am especially proud to support Slovenian music and culture when it is as relevant and necessary as *Slowind*.

WORLDWIDE TOUR OF SLOVENIAN FILMS DURING JAN. AND FEB. 2002

In what it could be called the final international breakthrough of new Slovenian cinematography, eight Slovenian films were scheduled to appear at nine international film festivals:

In Trieste-Alpadria Festival (January 18th to January 24th), Harry Raga's *Glaziers Blues* and then to follow to:

France's Clermont-Ferrand (February 1st to February 9th) to take part of one of the world's most important festivals of short film. The next scheduled appearance:

California's Cinequest, with the presentation of slovenian record holder, Vojko Anzeljc's *Last Dinner*.

In Rotterdam (January 23rd to February 3rd) *Ljubljana*, the second feature film of Igor Sterk, Zelimir Zilnik's *Fortress Europe* to be screened in the New Political Film Section, while Jan Cvitkovic's *Bread and Milk* (which was also shown last year in Toronto's Film Festival) was scheduled.

In Palm Springs (January 10th to January 21st) together with Cvitkovic's *Bread and Milk* was also scheduled Saso Podgorsek's *Sweet Dreams*.

In Moscow (January 13th to January 23rd) to be shown Cvitkovic's *Bread and Milk*, where the director has already won an award for best actor in *Idle Running*.

In Norway's Troms (January 15th to January 20th), where Cvitkovic is well remembered for his role in *Idle Running*, his *Bread and Milk* could win an award.

In Belgrade's Fest (February 1st to February 20th) Cvitkovic's *Bread and Milk*, to be shown together with *Ode to a Poet* by Martin Srebotnjak.

In Berlin at one of the most important festivals in Europe, the Berlinale, (February 6th to February 17th) Slovenia, to be represented by Maja Weiss with her debut feature film *Guardian of the Border*, with its world premiere in the German capital.

SLOVENIJA VABI

Častni Generalni Konzul g. Jože Slobodnik nam je posredoval naslednje vabilo:

Kot morda že veste, pripravlja Slovenska sekcija Mednarodnega združenja za sodobno glasbo (ISCM), ki deluje pod okriljem Društva slovenskih skladateljev, v koprodukciji s Cankarjevimi domom ter pod pokroviteljstvom Vlade in Ministrstva za kulturo RS, v letu 2003 prestižno prireditel Svetovni glasbeni dnevi - ISCM World Music Days 2003.

Z željo, da bi tudi Vi dodali svoj kamenček v mozaik tega festivala v tujini, kar bi zagotovo koristilo tudi promociji naše države. Podpisani: Dušan Bavdek, generalni sekretar WMD Pavel Mihelčič, dekan Akademije za glasbo.

(Na spletnem naslovu www.WMD2003.s5.net pa lahko dobite več podrobnosti.)

Pogleg z Mangarja

Alcohol: Why and How Some Is Good for You

Ciril J. Godec, MD

Red wine consumed in moderation is key

More than 2400 years ago the Greek philosopher Socrates wrote: "Good men eat and drink that they may live". Pasteur wrote: "Wine is the most healthful and most hygienic of beverages" Already in 1789 we can find the first doctor who prescribed alcohol as medicine. Dr. William Heberden used alcohol to treat angina. It took another 200 years before researchers started to understand the complex relationship between alcohol and mortality.

Today we know that the moderate consumption of all three forms of alcohol - beer, hard liquor and wine - do reduce the incidence of heart disease. But only wine, especially the red wine, consumed in moderation offers a protective effect against the cancer in addition to other benefits, including reducing atherosclerosis, the risk of heart attack, stroke and death.

Archaeological evidence documents that people have consumed alcoholic beverages since prehistoric times. About 10,000 years ago men learned how to cultivate crops, probably starting with barley. At almost the same time they discovered how to brew beer. It took another 5,000 years before they learned how to ferment fruits. It was not until the twelfth century that the distillation process was discovered, which enables wine producers to give to wine a higher concentration of alcohol than with fermentation alone. Since that time people have been drinking wine as we know it today.

"One drink" is commonly defined as 12 oz. of regular beer, 5 oz. of wine or 1.5 oz. of hard liquor. The effect of alcohol appears within ten minutes after drinking and reaches its peak in

about one hour. Alcohol does not need to be digested. It is quickly absorbed in the stomach and in the gastrointestinal tract. The rate of absorption depends on the amount and the type of food in the stomach; high protein and high fat food contents decrease the absorption rate. Alcohol remains in the blood stream until it is metabolized by the liver. If it is drunk faster than the liver can metabolize it, the blood concentration of alcohol goes up. Is one form of alcohol better for your health than the other? Yes, red wine is biologically the best form of alcohol. Recently a Danish study reported that wine is more effective than hard liquor or beer in the reduction of cancer or heart diseases. Red wine contains protective substances, not found in other forms of alcoholic beverages, including the white wine. In the making of the red wine, the skin and the seeds are preserved (unlike in white wine where they are removed) and these contain high concentrations of multiple phenols. Both are potent antioxidants that give the red wine its protective effect against cancer and cardiac problems. The three most potent flavonoids in wine - resveratrol, catechin and quercetin - are the major sources of wine's antioxidant activity. They get absorbed much better in the presence of alcohol; alcohol also directly potentiates the effects of antioxidants.

How alcohol works

How does alcohol work? Its beneficial effect on heart disease and stroke is achieved by the following. First, alcohol can increase the level of high density of lipoprotein (HDL), good cholesterol. One or two drinks a day will elevate HDL by 5% to 19%. We know that 19-point rise in HDL is associated with 40% reduction of cardiac

risk. Alcohol inhibits the activity of platelets, which are cells responsible for blood clotting. Alcohol increases the level of tissue plasminogen activator (TPA), which is used in the emergency room to treat heart attack victims. Moderate use of alcohol decreases the level of inflammation that can contribute to etiology of atherosclerosis, and finally high levels of insulin and insulin resistance are known cardiac risk factors in both diabetics and non-diabetics. A low level of alcohol reduces both.

Aging and death occur when cells no longer endure the ravages of time, when free radicals destroy DNA inside the cellular nucleus. Polyphenols neutralize free radicals, thus minimizing their carcinogenic activity. Wine with its high polyphenol content can slow down the aging process, reduce the growth of cancer cells and postpone death.

In 1980 Honolulu Heart Study published data on the alcohol consumption and health of 8,006 men. The finding was quite surprising: moderate drinking - two drinks or less per day - was associated with a 54% reduction in heart attack deaths. But heavier drinkers - those having more than two drinks a day - had a higher mortality rate. The increased mortality rate was due to increased rates of cancer, liver disease and strokes. Many other studies have proved similar results. Researchers from Australia performed a meta-analysis of 2,700 studies addressing alcohol and health. Taking into account all other variables, they found that men who drank on the average 11 to 19 grams of alcohol (approximately one drink) per day had a 16% lower death rate than non-drinkers.

Too Much Is Bad

In contrast, heavy drinking was significantly harmful. Men who drank three drinks a day had the same mortality rate as non-drinkers, and men with 5 drinks a day a mortality rate 1.5 times higher than non-drinkers. For women, a clear benefit from drinking 9 grams a day (about three

quarters of a drink); their mortality rate started to rise with more than two drinks a day.

In 1997 a Chinese study of 18,244 men again confirmed that men having two drinks a day had a 19% lower mortality rate than non-drinkers. A huge American study of 490,000 men and women found that the lowest mortality rate was among people who drank one drink a day. Another Harvard study published last year showed that moderate alcohol intake reduced the overall mortality rate, including mortality due to cancer, by 26% during a five-year period.

In 1991 the CBS show "60 Minutes" introduced to the American public the potential benefit of daily moderate intake of wine as a mealtime beverage when it described the "French paradox". France, despite a very high intake of fat, even higher than in the U.S., has the lowest rate of coronary heart disease in the world. The explanation is that the French drink on average 63 litres of wine per adult a year compared to 7.5 litres in the U.S.

In 1995 another seminal study - Copenhagen City Heart Study - was published with convincing data that moderate wine drinking was associated with longer life span, decreased CHD and reduced cancer rate. In another study published in the Archives of Internal Medicine, the researchers showed a 20% reduction in the risk of death from cancer in people who drank moderately and regularly. But the risk of cancer increased in people who drank more than a moderate amount.

Cancer and Lifestyle

One third of all women and one half of all men living today will get cancer during their lifetime. About 50% to 80% of all cancers could be prevented today if people would watch their lifestyle. In some studies the two most frequent cancers - breast cancer and prostate cancer - showed reduction in incidence with moderate intake of wine. Although there was a significant

fear that alcohol intake might promote the incidence of breast cancer, the most authoritative study to date, the Framingham Heart Study in Massachusetts, confirmed that moderate consumption of alcohol did not increase the rate of breast cancer. The same study found that if a woman drank moderately she would receive a major benefit for the prevention of stroke and CHD; the protective effect was even more significant if woman was post-menopausal.

Last year a study from Holland demonstrated a reduced incidence of prostate cancer in men drinking in moderation, or no more than two glasses a day. Quercetin in red wine inhibits the expression and function of androgen receptors, which are involved in initiation and progression of prostate cancer.

More studies in peer review journals showed that moderate drinking of wine can offer many other benefits. In women over 75 years of age, drinking one glass a day can improve bone density and diminish bone fractures due to osteoporosis. Older women who were moderate drinkers showed better than overall functioning than either abstainers or heavy drinkers. Moderate wine drinking improved resistance to colds due to an improved immune system. Another study on elderly male twins reported that the twin who consumed a moderate amount of wine scored better on intelligence test as a result of improved cognitive reasoning. Alzheimer's also less frequent in moderate drinkers. Another study also showed that moderate drinkers were more resistant to stress and depression than non-drinkers.

Special Caution

Based on data from 1997 tax receipt, the average American drinks 116 beers, 23 glasses of wine and 51 shots of hard liquor a year. The problem is an uneven consumption of alcohol; many Americans consume much more than others. There are inherent problems in drinking. If you

are taking medications you have to be careful about potential interactions between alcohol and medications. Even moderate drinking can increase adverse reactions, especially with medications such as sedatives and tranquilizers. Ask your doctor or the pharmacist if you can take medication with a drink.

Avoid binge drinking. Regardless of overall average alcohol consumption, binge drinking can increase the risk of health problems, as well as premature death. And last but not least, if moderation in drinking is abandoned, alcohol can become addictive and can cause significant damage. Alcohol has become a real health hazard in the U.S.

The World Health Organization considers any man who takes more than two drinks a day as at-risk drinker. Drinking is like driving a car. If you exceed the speed limit and ignore the traffic signs, accidents will happen. Today excessive drinking is the second leading cause for preventable death, second only behind smoking. Alcohol is directly responsible for more than 100,000 deaths a year. Countless illnesses and injuries are not included in this number. The economic costs of medical expenses from excessive alcohol are estimated to be over \$184 billion a year, which accounts for 15% of the total health care expenditure.

Alcohol is two-edged sword: it can promote or destroy your health. Moderation in alcohol intake is the key. More than two drinks a day or binge drinking impacts negatively on your health and can lead to premature death. But moderate drinking, especially of wine, can have a positive impact on health. Partaking of wine - no more than two drinks a day for a man and one for a woman - as a healthy ingredient in an overall healthy diet can reduce the incidence of cancer, heart disease and stroke, increase the longevity by almost 5 years.

2002 WINTER OLYMPICS SALT LAKE CITY

The Slovenian Olympic Committee decided to send 41 athletes to participate in this year's WINTER OLYMPIC GAMES held in Sault Lake City. Among them were 25 men and 16 women, trying to add to a total of seven Olympic medals (4 bronze and 3 silver) won in previous winter Olympic games. Snowboarder Dejan Košir was selected to carry the Slovenian flag because of his outstanding results this winter.

SLOVENSKI SKAKALCI BRONASTI

Slovenija je na olimpijskih igrah osvojila bronasto medaljo. Na ekipni tekmi so Fras, Peterka, Kranjec in Žonta zasedli tretje mesto.

Odlično vlogo v slovenski četverici, ki ni napravila praktično nobene napake, je odigral mladi, komaj dvajsetletni Kranjec. V prvi seriji je poletel kar 133 metrov in z največjo daljavo dneva le za dva metra zaostal za rekordom skakalnice.

JANICA KOSTELIČ

Smučarski senzaciji, 20-letni Janici Kostelič, je uspelo osvojiti za Hrvaško štiri kolajne (tri zlate in eno srebrno) za alpinsko smučanje in je s tem postala najuspešnejša smučarka v zgodovini olimpijskih iger. (Torstar News Service)

Beckie Scott

David Pelletier and Jamie Salle

PHOTO BY - RICK WILKING/REUTERS

The 17 medals put Canada one ahead of Russia, which finished with 17 medals, then watched as one of its golds was taken away because of a doping case. Its final total of 16 is down substantially from the all-time high of 23 set in Lillehammer in 1994.

Canada collected six golds, three silver and eight bronze.

Besides beating the Russians, Canadians also can take pride they finished with one more medal than traditional power-house Austria. Canada also won more than Italy, France, China and several other countries with far greater populations.

Beyond the numbers, COA officials said they were impressed with the style in which Canadians carried themselves around Salt Lake City.

(Torstar News Service)

MY FIRST CARIBOU HUNT

by Oscar Koren

During the first week of November 2001, I received a phone call from my friend Frank Gormek, a well-known Slovenian hunter and a long time member of the Slovenian Home Association. Frank asked me if I would like to join a caribou hunt expedition to northern Quebec. Apparently, one of the hunters had to cancel and I would have to decide by the next day or someone else may take the spot. My initial reaction was one of guarded apprehension. But my hunter's instinct told me that this was an opportunity of a lifetime. I consulted with my wife. She was not keen of seeing me go but at the same time she understood that our distant ancestors were hunters and that hunting instincts were still in our genes. The next day I phoned Frank and told him that I would go. The following few days were taken up with getting ready and learning about the caribou and their habitat.

Here is what I have learned. Caribou are members of the deer family and live in groups called herds. Both males and females have antlers, which they use for fighting. During the summer months they move across the Arctic, eating moss, lichen and green plants. For the winter they migrate towards the forests further south where the trees give them protection from cold winds and snow. In the spring the caribou leave the forests and migrate north to the tundra to have their calves. A baby caribou is able to stand and walk an hour after it is born. It can run when it is a day old. Its natural enemies are wolves, bears and eagles. Caribou are able to walk in deep snow because they have wide hooves with fur. They are strong swimmers and the hollow hairs of their coat act like a life jacket and help them to keep afloat. A caribou herd is the largest herd of wild animals in the world.

Biologists estimate the herd of 700,000 to 1,000,000 in Quebec alone.

Finally on November 18th the three of us, Frank, Peter and I, started on our 2000-km journey. The second group of three hunters, headed by Joe Kaplar was to leave a day later. We had a Dodge truck, four wheel drive, pulling a trailer loaded with a dozen cans of gasoline since the Far North has very few gas stations. The first day we made it as far north as Amos, Quebec where we stayed overnight in a motel. On the second day we continued our journey north along the James Bay Highway until midnight. We stopped by a roadside picnic area, observed a beautiful display of northern lights, then slept in the truck for about three hours before continuing. At about four o'clock in the morning we turned east onto the Trans-Taiga route, a modern gravel road maintained by Hydro Quebec. By this time the temperature has dropped to -20° C and we were driving through a blizzard on an icy road, occasionally passing a Cree village. By mid morning the heavy snow had stopped and all of a sudden we saw a herd of caribou on the road in front of us. Leading the herd was a heavy-antlered bull with cows and calves bouncing over the tundra behind him. We stopped and took pictures and then continued slowly on. We passed a few more caribou herds before reaching our destination the Danat camp where we had reservations. We registered and were given two caribou tags each. Our accommodation was a large trailer with eight bunk beds, a stove, a sink and a table with chairs. We quickly unpacked and were soon ready for the wonderful adventure of the caribou hunt.

Finally, the moment of truth has arrived. Frank, Peter and I were on our way to the

hunting grounds. We left the camp, turned east towards Lake Kaniapiskau and passed a number of hunters along the road, most had vehicles with American license plates. After driving for about an hour through taiga: spruce forests, bogs, rocks and low hills, we suddenly observed a herd of caribou crossing the road. We stopped, took our guns, and proceeded by foot towards them. Since I was a rookie, it was decided that I could have the first shot. We stopped about a hundred yards from the herd. Usually, in the excitement of being close to the game there is an impulsive urge to just shoot quickly at the whole animal. It took considerable will power to curb this desire. There were at least half a dozen large caribou within the 100 yard range and I had to decide which one to pick. I chose the one with the nicest antlers. As recommended by experienced hunters, I focused on one tiny spot on the animal, concentrated on it, sighted and pulled the trigger. It was a killing shot, the caribou dropped to his knees, then crashed to the ground. A perfect trophy with a single shot. I was proud of that shot because I made the first shot count.

Shortly after Peter had a similar experience by bagging a large bull with a good clean shot. We cleaned the animals and returned to the camp with two large caribou. By this time the remaining hunters, headed by Joe Kaplar had arrived and together we celebrated our achievement and made plans for the next day. The next morning we were eager to return to the caribou hunting grounds. We took a slightly different route. As we drove for about an hour we noted a ridge in the distance with a silhouette of caribou. We stopped the truck and started to walk towards the ridge. It was a large herd of caribou moving away from us. We decided to stalk a few large caribou, which were on their own. The object of stalking is to get as close to the animal as possible before shooting. Stalking was not easy since there was about two feet of snow on the ground. The snow was soft

and made very little noise under our feet. We used short steps to keep balance and to be able to freeze while taking a step. We moved into the wind to ensure a noiseless approach. Once we came to within a hundred yards, Peter and I decided to take the two largest ones. Two shots rung out and both caribou fell. Since the quota was two each, Peter and I had our quota. At the same time Frank was stalking his trophy caribou some distance away. Before long two shots rung out and Frank had his quota of caribou as well. We cleaned the four animals, loaded them onto the truck, and headed back to the camp, where we arrived before noon. Even though our reservation at the camp was for four days we had our quota of caribou by noon of the second day. That afternoon we went to see the huge Hydro Quebec dams and power generating facilities on the La Grande river complex. That evening we celebrated again and the next morning we packed up and started on our journey back home, with a load of six top-ranking trophy caribou.

Hunting caribou in Quebec's far north was truly an exceptional adventure. An unbelievable thing about this hunt was the number of caribou that we saw. People have asked me how many caribou I saw, and all I can give them is a guess of 10,000. Still, this hunt is not for everyone. It is for those hunters who are adventurous enough to venture to Canada's far north.

Peter with his second trophy caribou.

MARTIN STREL VS. REKA MISSISSIPPI

Zvedeli smo, da bo znani slovenski profesionalni maratonski plavalec, 48-letni Martin Strel, poskušal preplavati v 65 dneh 3797 km dolgo reko Mississippi od izvira do New Orleansa, kjer se izliva v Mehikiški zaliv.

Leta 2000 je Martin v 58 dneh preplaval celo dolžino reke Donave (3004 km) in lani je tudi na Donavi dosegel novi svetovni rekord, ko je preplaval 504 kilometrov v 84 urah in 10 minutah

in tako dvakrat prišel Guinness-evo knjigo rekordov.

4. julija letos - na Dan Neodvisnosti ZDA - bo skočil v Itasca jezero v Minnesoti na svoji poti do svojega novega svetovnega rekorda. Posvetil ga pa bo v spomin nešteti nedolžnih žrtev terorističnih napadov na New York in Washington. Več o tem v bodočih izdajah Glasila.

Events Calendar For 2002

Participating Clubs: Bled, Lipa Park, Slovenski, Park, Sava, Triglav, St.Gregory Church, H.W.S.C.S. Slovenian Cultural Committee, St. Joseph Society, CS Scholarship Foundation, Sava Club, Slovenian Hunters & Anglers (Alliston), Holiday Gardens, Slovenski Dom, Slovenian Summer Camp, Plesna Skupina Nagelj.

Mar. 2	Sava 40 th Anniversary Celebration
Mar. 3	C.W.L. Bazaar
Mar. 6	Canadian Slovenian Chamber of Commerce Annual Meeting Linden Restaurant
Mar.17	St. Joseph's Society Lunch Banquet
Mar.23	Lipa Park Miss Lipa Park Bled Lovski Banquet
Mar.24	Triglav Palm Sunday Celebration
Mar.31	St. Gregory the Great Easter Celebration
Apr. 6	Slovenski Park Vinski Sejem Banquet
Apr. 7	Slovenski Park Spring Občni Zbor
Apr.13	Holiday Gardens Banquet Kanadski Slovenski Kongress Občni zbor 739 Browns Line, Toronto
Apr.14	St. Gregory the Great Spring Banquet
Apr.20	Triglav Spring Banquet
Apr.21	Holiday Gardens Annual General Meeting
Apr.28	Slovenian Hunters & Anglers Tarok Turnir
May. 4	Lipa Park Mother's Day
May.11	Sava Mother's Day Triglav Mother's Day Bled Mother's Day
May.12	H.W.S.C.S. Mother's Day Slovenian Summer Camp Mother's Day
May.18/19	Slovenski Park May Long Weekend / Camping
May.20	Lipa Park Open House

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA
VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

150 Metcalfe Street, Suite 2101, Ottawa, Ontario, Canada K2P 1P1

Gospod Jože Poličar začasni odpravnik poslov
Gospod Gregor Kozovinc tretji sekretar

Tel: 613-565-5781 – Fax: 613-565-5783

Office hours are Monday to Friday from 8. am. to 12. noon and from 1. to 4. pm

CONSULATE GENERAL OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA
GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE
TORONTO

4300 Village Centre Court – Main Floor Mississauga, Ontario L4Z 1S2
Honorary Consul General – častni generalni konzul
Gospod Jože Slobodnik

Tel: 905-804-9310 – Fax: 905-804-9313 E-mail: joze197@aol.com

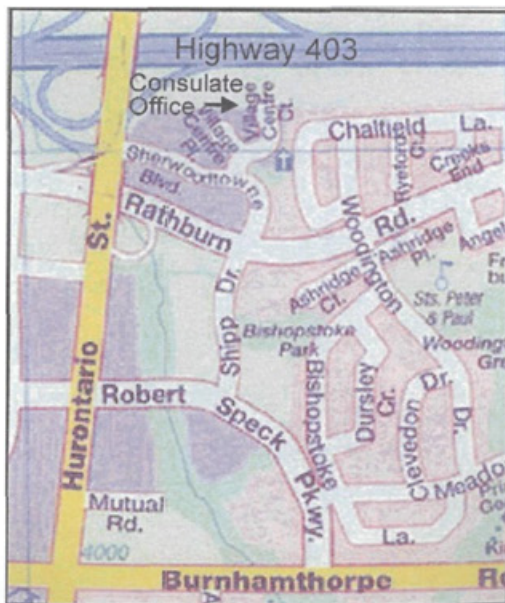
Embassy staff in Toronto Consulate office every first and third Wednesday of each month from 1 to 6 p.m.

Honorary Consul General available by appointment.

Services provided:

Notarizing of documents and signatures. Provides advice and consultation on broad business matters.

Uradne ure za konzularne zadeve v Torontu vsako prvo in tretjo delovno sredo v mesecu od 1h do 6h zvečer.

Krek Slovenian Credit Union is now open for business...

...ONLINE!!!

change
password

loan
payment

account
activity

registered
list

transfer
funds

register
a bill

balances

list future
bills

delete
bill

bill
payment

sign off

Members can now meet many of their basic banking needs - seven days a week, 24 hours a day - without leaving the comfort of their own homes.

Krek Slovenian Credit Union enables our members to transfer funds, make payments, check on balances and gather other useful information with the click of a mouse. Just look for the Online Banking icon on our new web site at www.krek.ca. All the information is secure and accurate and can only be accessed with your own password.

This new addition to Krek Slovenian Credit Union's ever-growing list of products and services has another added benefit - it's free!

**KREK SLOVENIAN
CREDIT UNION LTD.**

747 Browns Line, Etobicoke, ON M8W 3V7
Tel: 416.252.6527
www.krek.ca